

**KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLAI KAR
Hittanoktató- és Kántorképző Intézet**

**REFORMÁTUS KÁNTOR
ALAPKÉPZÉSI (BA) SZAK KÉPZÉSI
PROGRAMJA**

– A 2020. SZEPTEMBER 1-TŐL ÉLETBE LÉPETT MINTATANTERV SZERINT –

**Szakfelelős:
Dr. Méhes Balázs
főiskolai tanár**

**NAGYKŐRÖS
2020**

I. KÖTELEZŐ ALAPOZÓ TÁRGYAK

Tantárgy kódja			Tantárgy neve		
PK KN1103; PK KL1103 PK KN1104; PK KL1104			ÓSZÖVETSÉGI KORTÖRTÉNET ÉS BEVEZETÉSTAN I. ÓSZÖVETSÉGI KORTÖRTÉNET ÉS BEVEZETÉSTAN II.		
Tantárgy felelőse Dr. Pap Ferenc			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	3	Előadás	Vizsga
II.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
				Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hitéleti szakok szakmai törzsanyagához tartozik a bibliai kortörténet és bevezetéstán, amely a Biblia, az egyes bibliai könyvek, ill. iratcsoportok keletkezését, felépítését, összefüggéseit, történeti kontextusát ismerteti. Az ószövetségi könyvek két féléves előadása alapvetően a héber kánon sorrendjére épít. A könyvek ismertetésével párhuzamosan kortörténeti összefüggések megvilágítására is sor kerül. A hallgatók önálló munkával elkészítik az egyes bibliai könyvek rövid tartalmi kijegyzetelését.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák: a patriarchák kora, Mózes kora, honfoglalás, királyság kora, babiloni fogság, hazatérés a fogságból, Ezsdrás–Nehémiás kora, bölcsességirodalom, öt tekeres

Az első félév anyaga: 1-2-3-4-5Mózes, Józsué, Bírák, 1-2Sámuel, 1-2Királyok, Ézsaiás, Jeremiás, Ezékiel

A második félév anyaga: Hóseás, Jóel, Ámósz, Abdiás, Jónás, Mikeás, Náhúm, Habakuk, Zofóniás, Haggeus, Zakariás, Malakiás, Zsoltárok, Jób, Példabeszédek, Ruth, Énekek éneke, Prédikátor, Sirmak, Eszter, Dániel, Ezsdrás, Nehémiás, 1-2Krónikák

SZAKIRODALOM:

- Bright, John: *Izrael története*. Budapest, 1990.
- Burján Tamás – Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliai iránytű*. Budapest, 2010.
- Jagersma, H.: *Izrael története I*. Budapest, 1991.
- Karasszon István: *Izrael története. A kezdetektől a Zsidó háborúig*. Budapest, 1991.
- Karasszon István: *Izrael története. A kezdetektől Bar-Kochbáig*. Budapest, 2009.
- Karasszon István: *Ószövetségi ismeretek vallástanár szakos hallgatók számára*. Komárom, 2006.
- Nagy Antal Mihály: *Izrael története*. Sáropatak, 2007.
- Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliismereti kézikönyv*. Budapest, 2008.; ²2016.
- Rózsa Huba: *Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe*. Budapest, 1986. (több kiadás)
- Rózsa Huba: *Mi a Biblia? Bevezetés a Biblia ismeretébe*. Budapest, 2010.
- Rózsa Huba: *Ószövetségi bevezető*. Budapest, ⁵2016.
- Rózsa Huba: *Óstörténet*. Budapest, 2008.
- Soggin, Alberto: *Bevezetés az Ószövetségbe. A kezdetektől az alexandriai kánon lezárásáig*. Budapest, 1999.
- Szathmáry Sándor: *Bibliismeret I. Ószövetség*. Budapest, 1993.
- Tóth Kálmán: *Ószövetségi bevezetéstán*. Budapest, 1991.
- Zsengeller József: *A kánon többszólamúsága. A Héber Biblia/Ószövetség szöveg- és kánon története*. Budapest, 2014.

Tantárgy kódja PK KN1105; PK KL1105 PK KN1106; PK KL1106			Tantárgy neve ÚJSZÖVETSÉGI KORTÖRTÉNET ÉS BEVEZETÉSTAN I. ÚJSZÖVETSÉGI KORTÖRTÉNET ÉS BEVEZETÉSTAN II.		
Tantárgy felelőse Dr. Pap Ferenc			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Előadás	Vizsga
IV.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
				Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hitéleti szakok szakmai törzsanyagához tartozik a bibliai kortörténet és bevezetéstán, amely a Biblia, az egyes bibliai könyvek, ill. iratcsoportok keletkezését, felépítését, összefüggéseit, történeti kontextusát ismerteti. Az újszövetségi könyvek két féléves előadása alapvetően az újszövetségi kánon sorrendjét követi. A hallgatók önálló munkával elkészítik az egyes bibliai könyvek rövid tartalmi kijegyzetelését.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A tantárgy meghatározó témakörei röviden a következők:

- Első félév: 1. Bibliaismereti, kortörténeti alapismeretek, alapfogalmak
2. Általános bevezetéstán (vázlatokban): kánontörténet, szövegtörténet és a szöveg vizsgálatának, kutatásának története, valamint nyelvtörténet
3. Az intertestamentális és az újszövetségi kor történeti jellemzése és az adott korok jellegzetességei:
4. Speciális bevezetéstán: Máté, Márk, Lukács, János evangéliuma, Apostolok Cselekedetei, Róma és 1-2Korinthus
Második félév: Galata, Efézus, Filippi, Kolossé, 1-2Thesszalonika, 1-2Timóteus, Titusz, Filemon, Zsidó levél, Jakab, 1-2Péter, 1-3János, Júdás, Jelenések

SZAKIRODALOM:

- Balla Péter: *Az újszövetségi iratok és kanonikus gyűjteményük kialakulásának története*. Budapest, 2005.
- Balla Péter: *Az újszövetségi iratok története. (Bevezetéstani alternatívák.)* Budapest, 2008.
- Budai Gergely – Herczeg Pál: *Az Újszövetség története*. Budapest, 1985.
- Burján Tamás – Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliai iránytű*. Budapest, 2010.
- Jagersma, H.: *Izrael története*. Budapest, 1991.
- Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliaismereti kézikönyv*. Budapest, 2008.; ²2016.
- Schweizer, Eduard: *Teológiai bevezetés az Újszövetségbe*. Budapest, 2004.
- Tóth Kálmán – Lenkeyné Semsey Klára: *Bibliai Atlasz*. Budapest, 1994.
- Varga Zsigmond: *Újszövetségi bevezetés*. Budapest, 2000.

Tantárgy kódja PK EN1101; PK EL1101			Tantárgy neve EGYHÁZTÖRTÉNET I.		
Tantárgy felelőse Harkányiné Dr. Trajtler Dóra Ágnes			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A keresztyénség kezdettől fogva, majd az ókor és középkor, de különösen a reformáció korában számos példaképet állít a hallgatók elé, valamint a leendő tanítványaik elé. Katechetikai szempontokat szem előtt tartva foglalkozunk az egyháztörténet fontosabb eseményeivel. A történelem eseményeivel párhuzamosan láttatjuk az egyház történetének alakulását, egészséges történelemszemléletet kialakítva. Az egyháztörténet kevésbé dicsőséges korszakait úgy szeretné ez a tantárgy bemutatni, mint a bűnbánatra és alázatra tanító időket, melyek a megújulás szükségességét hozzák magukkal és példázzák.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hittanoktatók számára két féléves anyagrész.

A tematika igyekszik az egyháztörténet fejezeteiből azokat kiemelni és előtérbe helyezni, amelyek a Református Pedagógiai Intézet által kiadott, 7. osztályosok számára készült tanmenet tartalmaz. Az egyetemes egyháztörténet keretén belül az egyház kialakulásának folyamatát kísérvük figyelemmel a történelmi háttérrel figyelembe véve. Az egyház életének küzdelmes útját követjük a megalakulás, üldözések, államvallássá válás folyamatán át, a keresztyén ókor és középkor eseményein keresztül. A fontosabb szerzetesrendekre és az egyház tanfejlődésére egyaránt kitérünk. Az ókori teológusok munkái közül kiemelkedik Augusztinus munkássága, amelyre nagyobb figyelmet szentelünk, mert a reformátorok egészen az ő teológiájáig nyúlnak vissza. Az egyház életében fontosabb szerepet betöltő események és személyek által a reformációt előkészítő eseményekre tér át a tematika. A humanizmus és reneszánsz szerepe, valamint az előreformátorok tevékenysége szintén hangsúlyt kap. Református intézmény lévén és a Kálvin év jegyében a reformációra különösen nagy figyelmet szentel a tematika. Áttekinti a reformáció főbb irányait, a reformátorok teológiáját. Az ellenreformáció eseményei kapcsán tisztelet ébred bennünk hithőseink kitartását látva. A felvilágosodás és a hozzá kapcsolódó szellemi irányzatok megismertetésével eljut a modern kor egyháziasságához. A múlt század egyháztörténetének fontosabb állomásai, az ökumenizmus, a II. világháború egyházra gyakorolt hatásával is foglalkozik. Áttekintést ad a világban élő református egyházakról. *A diakónusok és kántorok* kevésbé részletes csak egy féléven keresztül tanulják, ezért az áttekintés, mint a hittanoktatóknál és nem tartalmaz katechetikai vonatkozásokat.

SZAKIRODALOM:

- Tóth-Kása István – Tökéczki László – Ladányi Sándor – Papp Kornél (szerk.): *Egyháztörténet I-II.* Magyarországi Református Egyház Pedagógiai Intézete, Budapest, 1998.
- Jos Colijn: *Egyetemes egyháztörténet.* Sárospatak, 1996.
- Adorjányi Géza: *Az egyháztörténet kézikönyve.* Budapest, 1975.
- Dienes Dénes – Misák Marianna (szerk.): *A kezdetektől a reformációig.* Sárospatak, 2007.
- Dienes Dénes (szerk.): *A reformáció.* Sárospatak, 2008.
- Révész Imre – Segesváry Lajos: *Egyháztörténelem I-II.*

Tantárgy kódja PK EN1102; PK EL1102			Tantárgy neve EGYHÁZTÖRTÉNET II.		
Tantárgy felelőse Harkányiné Dr. Trajtler Dóra Ágnes			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A keresztyénség felvételétől kezdve a tematika áttekintést ad hazánk vallási viszonyairól, és ezzel igyekeznek a hallgatókban kialakítani történelmi ismereteikre építve egy összefoglaló képet a magyarság egyházi életének főbb eseményeiről. Különösen a reformáció korából állít olyan személyiségeket a hallgató és jövőbeli diákjai elé, akik tudásukkal, hitükkel, tehetségükkel hozzájárultak a magyarság szellemi, lelki felemelkedéséhez. A történelmi, irodalmi, zenei párhuzamok segítségével mélyüljenek el az ismeretek, és élményszerű legyen az oktatás. Ugyanakkora levéltári és egyéb egyháztörténeti források használatában legyenek otthonosak a hallgatók. Az ellenreformáció időszakából hithősök példáján keresztül erőt meríthetnek az élet és hit küzdelmeihez. Katechetikai szempontokat szem előtt tartva foglalkozunk a magyar egyháztörténet fontosabb eseményeivel.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A keresztyénség felvételétől kezdve a tematika áttekintést ad hazánk vallási viszonyairól, és ezzel igyekeznek a hallgatókban kialakítani történelmi ismereteikre építve egy összefoglaló képet a magyarság egyházi életének főbb eseményeiről. Különösen a reformáció korából állít olyan személyiségeket a hallgató és jövőbeli diákjai elé, akik tudásukkal, hitükkel, tehetségükkel hozzájárultak a magyarság szellemi, lelki felemelkedéséhez. A történelmi, irodalmi, zenei párhuzamok segítségével mélyüljenek el az ismeretek, és élményszerű legyen az oktatás. Ugyanakkora levéltári és egyéb egyháztörténeti források használatában legyenek otthonosak a hallgatók. Az ellenreformáció időszakából hithősök példáján keresztül erőt meríthetnek az élet és hit küzdelmeihez. Katechetikai szempontokat szem előtt tartva foglalkozunk a magyar egyháztörténet fontosabb eseményeivel.

Hittanoktatók számára:

A tematika igyekezni a magyar egyháztörténet fejezeteiből azokat kiemelni és előtérbe helyezni, amelyek a Református Pedagógiai Intézet által kiadott, 7. osztályosok számára készült tanmenet tartalmaz. Az egyetemes egyháztörténetben tanultakra építve megláthatják a hallgatók, hogy azok az események, amelyek Európában történtek, miként hatnak a magyarországi egyházi életre. A magyarság történetének rövid áttekintése után a magyarországi reformáció részletes feldolgozása történik. A reformáció megjelenés, terjedése, irányzatai, hatása a közművelődésre mind helyet kapnak az oktatásban. Minden korhoz tartozóan áttekintjük az egyházi irodalom főbb képviselőit. Minden félévben több „kötelező olvasmányt” jelölök ki, melyek az anyaghoz kapcsolódó személyek műveiből választhatók ki. Pl. Az első részhez ajánlottam Kocsi Csörgő Bálint: Kősziklán épült ház ostroma, vagy Károly Gáspár: Két könyv vagy Skarica Máté: Szegedi kis István című könyvéből egyet választani, a második részhez Bod Péter: Szent Hilárius című könyvét választottam, amelyet a hallgatókkal együtt dolgozunk fel. A harmadik részhez ajánlottam: Makkai Sándor: Holt tenger című, igaz történeten alapuló regényét.

A tematika harmadik része áll hozzánk korban a legközelebb és talán éppen ezért a legnehezebb rész. Fontosnak tartom, hogy múzeumba, levéltárba látogassunk el közösen. Tavaly a Ráday Múzeumban jártunk Kecskeméten és ugyancsak Kecskeméten láttuk az Árva Bethlen Katáról szóló előadást, az „Újrakezdő” címmel. Ennél a tárgynál is külön kitérünk arra, hogy hogyan és mit tanítsunk a 7. osztályosoknak magyar egyháztörténetből. Milyen módszerrel és ráhangolással dolgozzunk, az elmélyítést hogyan valósítsuk meg, mely énekeket javasoljuk.

A diákonosok és kántorok kevésbé részletesen csak egy féléven keresztül tanulják ezt a tantárgylemelet.

SZAKIRODALOM:

- Tóth-Kása István – Tökéczki László – Ladányi Sándor – Papp Kornél (szerk.): *Egyháztörténet I-II.* Magyarországi Református Egyház Pedagógiai Intézet, Budapest, 1998.
- Bucsay Mihály: *A protestantizmus története Magyarországon 1521-1945.*
- Bíró-Bucsay – Tóth-Varga: *A Magyar Református Egyház története.*
- Barcza József – Dienes Dénes (szerk.): *A Magyarországi Református Egyház története 1918-1990.* Sárospatak, 1999.

- Győri L. János: *A magyar reformáció irodalmi hagyományai.*
- Dr. Ladányi Sándor (szerk.): *Adalékok a Magyarországi Református Egyházban az 1956-1957-es esztendőben történetekhez.* Budapest, 2006.
- *Ég, de meg nem emésztetik* – Szabó Imre a Budapesti Református Egyházmegye első esperese – Naplók 1914-1954.

TANTÁRGY KÓDJA PK KN1107; PK KL1107 PK KN1108; PK KL1108			Tantárgy neve HITVALLÁSISMERET I. HITVALLÁSISMERET II.		
Tantárgy felelőse Dr. László Emőke			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
				Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A Heidelbergi Káté (HK) és a II. Helvét Hitvallás (HH) alapján bevezetés a bibliai és rendszeres teológiai gondolkodásba. Az egyház hivatalos hitvallási iratainak ismerete mellett a tantárgy célja a Szentírás magyarázása, tanítása kritikai vizsgálatának elsajátítása. Ezek mellett fontos cél még, hogy a hallgatók, leendő református értelmiségiként felekezeti identitástudatot alakítsanak ki.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hitvallások struktúráját követve a hallgatók betekintést nyernek a rendszeres teológia toposzaiba. A klasszikus reformátori tanítás mellett megismerkednek az egyház tanításának dogmatörténeti változásaival, a különböző dogmatikai vitákkal. A tantárgy többek között tárgyalja a hitvallás és dogma funkciójának kérdését, az egyháznak a teremtésről, megváltásról szóló tanítását, a Szentháromság, Krisztus és Szentlélek körül kialakult teológiai vitákat, az egyház mibenlétének kérdését, a sákramentumok értelmezése körül kialakult vitákat.

SZAKIRODALOM:

- *A Heidelbergi Káté – A Második Helvét Hitvallás.* Budapest, 1981. (<http://reformatus.hu/egyhazunk/>)
- *A Heidelbergi Káté.* Budapest, 2013.
- *A Második Helvét Hitvallás. Fordította és jegyzetekkel ellátta: Buzogány Dezső.* Budapest, 2017.
- Fekete Károly: *A Heidelbergi Káté magyarázata. Hálaadásra vezető vigasztalás 129 kérdés-feleletben.* Budapest, 2013.
- Heinrich Bullinger: *A keresztyén vallás summája 1556.* Szentendre, 1997.
- Kálvin János: *A keresztyén vallás rendszere.* Pápa, 1909.
- Link, Christian: *A teremtés teológiája.* Nagykőrös, 2007.
- McGrath, Alister: *Bevezetés a keresztyén teológiába.* Budapest, 1995.
- Szűcs Ferenc: *Hitvallásismeret.* Budapest, 2007.
- Tavaszy Sándor: *Református keresztyén dogmatika.* Kolozsvár, 2006.
- Török István: *Dogmatika.* Kolozsvár, 2006.
- Ursinus, Zacharias: *Commentary on the Heidelberg Catechism.* Michigan, 1956.

Tantárgy kódja PK KN1101; PK KL1101			Tantárgy neve EKLÉZIASZTIKA		
Tantárgy felelőse Dr. Pap Ferenc			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tanegységet közösen hallgatják a hitéleti szakok képzéseiben résztvevők. A stúdium alapos és rendszerezett ismereteket ad a Magyarországi Református Egyház szolgálatáról, felépítéséről, hogy az egyházi szolgálatra készülők szolgálatuk kontextusáról és aspektusairól kellő ismeretekkel rendelkezzenek. Az Ekléziasztika gyakorlati teológiai diszciplína, amely alapvetően nem az egyház bibliai/biblikus és rendszeres teológiai értelmezésével, hanem empirikus bemutatásával foglalkozik.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. Az ekléziasztika helye és feladata.
2. Az egyház valósága és aspektusai; az egyház definíciója/definíciói.
3. A Magyarországi Református Egyház életének alapjai, öröksége és helyzete.
4. A Magyarországi és Magyar Református Egyház szervezete.
5. A Magyar Református Egyház (2009. május 22.); a magyar ajkú reformátusság a Kárpát-medencében és világszerte; a magyar reformátusság közös szervezetei és ügyei (pl. MRETZS; GK).
6. Az egyház szolgálata, igehirdetői, tanítói és nevelői szolgálata; sákramentumok; egyház és iskola.
7. Az egyház kormányzása, igazgatása, képviselése.
8. Az egyház missziói és diakóniai szolgálata.
9. Az egyház és az egyházközösség igazgatása, gazdálkodása.
10. Az egyház és az egyházközösség intézményei.
11. Az egyház és az egyházközösség tisztségviselői és alkalmazottai.
12. A Magyarországi Református Egyház ökumenikus és nemzetközi kapcsolatai.
13. Az egyház és a kulturális örökség.
14. Egyház és állam.
15. Kitekintés.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- *A Magyarországi Református Egyház törvényei*
- Kijelölt szakirodalom

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Fekete Károly: *A gyülekezetépítés szolgálatában*. Budapest, 2000.
- <http://reformatus.hu/egyseg/>
- <http://www.majus22.org/>
- <http://www.reformatus.hu/>
- Imre Lajos: *Ekléziasztika. Az egyház élete és szolgálata*. Budapest, 1941.
- Kádár Ferenc: *Egyház itt és most. Az ekléziasztika művelésének alapjai, eredményei és mai lehetőségei*. PhD-értekezés. Kézirat, Sátoraljaújhely, 2006.
- Kozma Zsolt: *Ekléziasztika*. Kolozsvár, 2000.
- Stott, John: *Az élő gyülekezet*. Budapest, 2009.
- Török Péter: *Magyarországi vallási kalauz*. Budapest, 2004.

Tantárgy kódja PK EN1104; PK EL1104 PK EN1105; PK EL1105 PK EN1106; PK EL1106 PK EN1107; PK EL1107			Tantárgy neve ÉNEK- HANGKÉPZÉS I. ÉNEK- HANGKÉPZÉS II. ÉNEK- HANGKÉPZÉS III. ÉNEK- HANGKÉPZÉS IV.		
Tantárgy felelőse Varró-Sasi Ildikó; Hargita Péter Árpád			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	15	1	1	Előadás	Vizsga
II.	15	1	1	Szeminárium	Évközi jegy
III.	15	1	1	Gyakorlat	Minősített aláírás
IV.	15	1	1	Labor	Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A képzésben résztvevőket hangilag is felkészíteni a rájuk váró feladatokra, hogy képesek legyenek hangjukat úgy használni, hogy énekük példaadó lehessen, és hogy pályájuk alatt egészségben megőrizhessék azt. Így feladat az egészséges hangszervek tökéletes összműködésének kialakítása, rekeszlégzés begyakorlása, rezonancia fejlesztése, tiszta intonációra való nevelés. Előkészíteni a hangot a tanulás folyamán jelentkező komolyabb és nehezebb feladatokra, a későbbiekben jelentkező munkabíráásra, nagy megterhelésre. A hangképzés váljon részévé az énektanításnak. Tudjon a diák tájékozódni az egyetemes zenekultúra harmónia- és formavilágában. Ismerje meg a különböző korszakok jellegzetes harmónia világát, műfajait, stíluselemeit. Adjon gazdag dalismeretet.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A helyes mély légzés elsajátítása, jó hangindítás, helyes szövegkiejtés, levegő kapacitás növelése, hangterjedelem tágítása, énektechnika, koloratúra fejlesztése, azért, hogy a leendő kántor legyen képes egy-egy dalt megformáltan előadni. Népdalok, reneszánsz, barokk, klasszikus, romantikus, dalok, valamint egyházzenei, oratórikus műrészletek begyakorlása.					
SZAKIRODALOM:					
▪ Kerényi Miklós Gy.: <i>Százszínű csokor</i>. Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1966. ▪ Kerényi Miklós Gy.: <i>Énekiskola I-III</i>. Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1985. ▪ Ádám Jenő: <i>A dal mesterei I-VII</i>. Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1956–1965. ▪ Molnár-Kern: <i>Dalokkert</i>. ▪ Ádám Jenő: <i>A dal mesterei I-VII/c</i>. Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1956. ▪ J. S. Bach: <i>Geistliche Lieder</i>. ▪ H. Schütz: <i>Kleine geistliche Konzerte</i>. ▪ Kerényi Miklós Gy.: <i>Az éneklés művészete és pedagógiája</i>. Magyar Világ Kiadó, Budapest, 2002. ▪ Jelinek Gábor: <i>Út a természetes énekléshez</i>. Akkord Kiadó, Budapest, 1999. ▪ Adorján Ilona: <i>Hangképzés, énektanítás</i>. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1996.					

Tantárgy kódja PK KN1202; PK KL1202			Tantárgy neve ALKALMAZOTT INFORMATIKA (MŰHELYMUNKA)		
Tantárgy felelőse Górnagy Gyula			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	3	műhelymunka	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az oktatás-nevelés bevezető és kezdő szakaszában az informatika oktatását, valamint a tanítási óra módszertani/oktatástechnikai lefolytatását támogató, továbbá az oktatás adminisztrációját segítő eszközökkel/programokkal kapcsolatos ismeretek elsajátítása.

A stúdium során a hallgató – előképzettségének megfelelően – ismereteket és elemi gyakorlatot szerezzen számítástechnikai eszközök használatában. A stúdium feladata megalapozni, hogy további számítástechnikai ismeretek és gyakorlat birtokában kész oktatóprogramokat a felhasználói útmutató alapján használni tudjon a tanítói munkájában és a szabadidős tevékenység irányítása alkalmával.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. Az elemi számítógép-kezelési ismeretek tanítása, egyszerű algoritmusok, adatok értelmezése, csoportosítása, az internetről történő elemi információszerezés tanítása.
2. Az iskolai könyvtár használata, a dokumentumfajták megkülönböztetése a számítógépen.
3. Ismerkedés tantárgy-specifikus oktatóprogramokkal, multimédiás alkalmazásokkal, oktatástechnikai/informatikai eszközökkel, ezek alkalmazásának metodikája, beépítésének lehetőségei a nevelő-oktató munkába (digitális tábla, projektor, egyéb még használatos vetítők, modellek, szimulációs programok, számon kérő programok stb.)
4. E-learning és használata.
5. Tematika, tervezet, vázlat készítése oktatóprogram használatára.
6. Szabadon választott oktatóprogram vagy számítógépes játék beépítése egy adott gyermekcsoport tevékenységébe.

SZAKIRODALOM:

- Kiadott digitális tananyag, vonatkozó weboldalak.

Tantárgy kódja PK EN1103; PK EL1103			Tantárgy neve TEOLÓGIAI ETIKA		
Tantárgy felelőse Dr. László Emőke			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja abban áll, hogy a hallgatókat olyan ismeretek és készség elsajátítására vezesse el, amelyek által nem csak tisztában legyenek a keresztyén erkölcsi világrend értékeivel, adott érvényes normáival, hanem saját morális döntéseiben azokat alkalmazni is tudják. Tudjanak hivatkozni adott helyeken a teológiai etika sajátos, keresztyén, református hitismereti gyökereire, ugyanakkor ismerjék a kor legaktuálisabb etikai kihívásait.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Az oktatás során a hallgatók az etika jelentésével, feladatával, a különböző filozófia etikai irányzatokkal és a teológiai etika sajátos tartalmával. Az általános és elvi rész mellett a hallgatók alkalmazott etikával is foglalkoznak, melynek struktúráját a Tízparancsolat adja, ehhez kapcsolódóan azonban tárgyalásra kerülnek többek között korunk médiaetikai, gazdaság- és környezetetikai, bio- és társadalometikai kérdései is.

SZAKIRODALOM:

- Bolyki János: *Újszövetségi etika*. Budapest, 1998.
- Bonhoeffer, Dietrich: *Etika*. Szentendre, 1999.
- Douma, Jochem: *A Tízparancsolat*. Budapest, 1994.
- Fazakas Sándor (szerk.): *A protestáns etika kézikönyve*. Budapest, 2017.
- Fekete László (szerk.): *Kortárs etika*. Budapest, 2004.
- Gaizler Gyula – Nyéki Kálmán: *Bioetika*. Budapest, 2003.
- Hankiss Elemér: *A Tízparancsolat ma*. Budapest, 2002.
- Hársing László: *Bevezetés az etikába*. Miskolc, 1999.
- Heller Agnes: *Általános etika*. Budapest, 1994.
- Kodácsy-Simon Eszter: *Értelmes szívvel. Etikai témák az evangélikus oktatásban*. Budapest, 2016.
- Lochmann, Jan Milic: *A szabadság újjelzői*. Budapest, 1993.
- Szűcs Ferenc: *Teológiai etika*. Budapest, 1984.
- Török István: *Etika*. Amsterdam, 1988.
- Weber, Max: *A protestantizmus és a kapitalizmus szelleme*. Budapest, 1995.

Tantárgy kódja PK KN1301; PK KL1301			Tantárgy neve NEVELÉSTÖRTÉNET		
Tantárgy felelőse Dr. Mészáros László			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja, hogy megalapozza a leendő tanítók/hittanoktatók történeti szemléletét a pedagógia elméletének és az intézményes gyakorlat fejlődésének tanulmányozásához. A tantárgy kiemelt feladata annak a felismertetése a hallgatókkal, hogy a jelenkor pedagógiai elmélete és gyakorlata történeti fejlődés eredménye. A tantárgy célja az egyetemes és a hazai neveléstörténet legjelentősebb összefüggéseinek (a mai pedagógiai elmélet és gyakorlat előzményeinek) feltárása, a legjelentősebb pedagógiai gondolkodók nézeteinek bemutatása, valamint a pedagógiai intézményrendszer fejlődési folyamatainak áttekintése.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. A nevelés célja, tartalma és módszerei az egyes történelmi korszakokban az őskortól napjainkig.
2. Felfogások a gyermekkorról, a gyermekképpé alakulása a kezdetektől napjainkig, a szülő-gyermek kapcsolattörténet változásai. Gyermekképpé az Európán kívüli kultúrákban.
3. A neveléstörténet tárgya, jellege, forrásai, funkciója. A nevelés eredete, az intézményes nevelés megjelenése az ókori Keleten. A görög és római nevelést meghatározó tényezők. Görög filozófusok.
4. A középkori nevelés kialakulása, a klasszikus nevelés intézményei. A különböző irányzatok – humanizmus, reneszánsz, reformáció, katolikus megújulás – hatása a nevelésre.
5. Felvilágosult polgári elvek a nevelésben: Locke, Rousseau. Pestalozzi pedagógiája. Herbart és a neohumanizmus. Fröbel munkássága.
6. Az intézményes kisgyermeknevelés kezdetei: a XVIII–XIX. sz. (Owen, Wilderspin munkássága). Nevelésügy a reformkorban, a magyar óvodai mozgalom és alsó fokú oktatás kibontakozása (Brunszvik Teréz, Wargha István, Ney Ferenc).
7. A magyar polgári pedagógia kibontakozása, Eötvös népoktatási törvénye, a kisdedovási törvény.
8. Az oktatás szervezeti kereteit megújító reformtörekvések, az elméleti pedagógia és az óvodapedagógia főbb irányzatai.
9. Reformpedagógia és életreform mozgalom. Oktatáspolitikai és iskoláztatás-történet a XX. század első felében: Klebelsberg Kunó és Hóman Bálint. A 20. sz. második felének pedagógiai áramlatai.
10. Napjaink pedagógiai, kisgyermek pedagógiai törekvései, a nevelést szabályozó dokumentumok.

SZAKIRODALOM:

- Albert, B. Gábor: *A nevelés történeti és elméleti alapjai*. Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2011.
- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: *Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*. Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
- Kéri Katalin (szerk. és magyarázó szövegekkel ellátta): *Távoli tájak, ismeretlen gyerekek. Mozaikok a nevelés történetéből*. III. JPTE Tanárképző Intézet, Pécs, 1997.
<http://kerikata.hu/publikaciok/text/mozaik03/mozaik03.htm>
- Pukánszky Béla: *A gyermekkor története*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001.
- Pukánszky Béla: *Gyermekeket tanító apák*. In: Iskolakultúra, 2002, 3. sz. 3–15.

Tantárgy kódja PK KN1302; PK KL1302			Tantárgy neve ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIA ÉS DIDAKTIKA		
Tantárgy felelőse Dr. Mészáros László			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az Általános pedagógia és didaktika című tantárgy célja, hogy a leendő pedagógusok és a pedagógiával mint tudománnyal elmélyültebben foglalkozó kívánó hallgatók számára bevezetést nyújtson a pedagógia alapvető témaköreibe, résztudományainak általános fogalmaiba, valamint legfontosabb kutatási eredményeibe, és ezáltal biztosítsa a hallgatók számára az alapvető pedagógiai ismereteket és tájékozódást. Ezeken túl alapvető cél az is, hogy a tantárgy bemutassa a tanítás és tanulás tudományát, az oktatás célrendszerét, tartalmát, az oktatási stratégiákat és módszereket, az oktatás szervezési módjait, kereteit és formáit, valamint a pedagógiai értékelést. A tantárgy vizsgálja még az oktatásban részt vevő tanuló és pedagógus személyiségét, valamint kitér a különleges bánásmódot igénylő gyermekek és csoportok oktatására is. A tanító/hittanoktató/kántor szakos hallgatók esetében további cél, hogy a tantárgy tanulása során fejlődjenek iskolapedagógiai ismereteik és az ahhoz kapcsolódó készségeik, képességeik, szemléletük, kultúrájuk. Mindez annak érdekében, hogy képessé váljanak a családi élet kiegészítésére az kisiskoláskorú gyermekek személyiségfejlődése esetében, valamint későbbi nevelőmunkájukban a saját maguk kreativitásának gazdagítására, fejlesztésére törekedjenek, végül ismerjék meg és alkalmazzák a nevelési és oktatási eszményeket, elveket, módszereket és eszközöket a hatékony iskolai nevelés érdekében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. A didaktika helye a neveléstudomány rendszerében. Az általános pedagógia alapkérdései. A nevelés és az oktatás fogalma, viszonya, belső kapcsolatrendszere. A didaktika alapfogalmai: tanítás, tanulás, ismeret, jártasság, képesség, készség. Oktatás és képzés viszonya. Az oktatásról való gondolkodás történeti fejlődése.
2. Az oktatás, mint tanulás és tanítás egysége. Az oktatási stratégia fogalma, értelmezése. Az oktatási stratégiák rendszere, típusai. Tanulási orientációk, stílusok, stratégiák. A tanulás tanításának pedagógiai kérdései, az önálló tanulás.
3. Az oktatás cél- és követelményrendszere. A célok kiválasztásának szempontjai. Az oktatás céljait és követelményeit rendszerbefoglaló taxonómiai elvek.
4. Az oktatás folyamata. Az oktatási folyamatról való gondolkodás történeti fejlődése. Az oktatási folyamat felépítése, a folyamat során megvalósuló didaktikai feladatok rendszere.
5. Az oktatás tartalma. A tanterv fogalma, tartalma, funkciói és változatai. Az oktatási tartalom kiválasztását meghatározó tényezők.
6. Motiváció az oktatásban, a tanítási órán. A motiváció és a tanulás kapcsolata. Alapvető motivációs elméletek. A tanulási motiváció szintjei. A teljesítménymotivációt befolyásoló tényezők.
7. Az oktatás szervezeti keretei és formái. Az osztály, mint szervezeti keret. A tanítási óra, mint alapvető szervezeti forma.
8. Az oktatás szervezési módjai (munkaformái). A frontális, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka. Az oktatás szervezési módjainak szimultán alkalmazási lehetőségei.
9. Az oktatás módszerei. A módszerek csoportosításának lehetőségei. Az egyes oktatási módszerek sajátosságai. A módszerek kiválasztását meghatározó tényezők.
10. Az oktatás eszközei és tárgyi feltételei. A taneszközök fejlődése, csoportosítása, kiválasztásának szempontjai. Az oktatástechnológia szerepe.
11. Az oktatás tervezése. A tervezés értelmezése, szintjei az iskolai oktatómunkában. A Nemzeti Alaptanterv (NAT) és a kerettantervek. A helyi tanterv, mint az iskolai pedagógiai program (IPP) része. A pedagógus egyéni tervezőmunkája (tanmenet, tematikus terv, óravázlat).
12. A pedagógiai értékelés. Az ellenőrzés és az értékelés fogalma, viszonya. A pedagógiai értékelés funkciói, formái, viszonyítási alapjai. A mennyiségi és minőségi értékelés. A külső és belső értékelés. Mérés, vizsgarendszer.
13. Egységesség és differenciáltság az oktatásban. Az egységesség és differenciáltság értelmezési szintjei. A

differentiálás pedagógiai, didaktikai alapjai. Tehetséggondozás és felzárkóztatás.

14. A gyermek az oktatás folyamatában. A gyermekstátusz változásai a nevelés történetében. A gyermek megismerésének módszerei. A különleges pedagógiai bánásmódot igénylő gyermek. Az integrált oktatás formái.

15. A pedagógus az oktatás folyamatában. A tanári hatékonyság értelmezési lehetőségei. A kezdő pedagógus sajátos helyzete az iskolában. A pedagógusmunka törvényi szabályozása.

16. Kommunikáció az oktatásban. A kommunikáció fogalma, elemei. A kommunikációs rendszerek csoportosítása. Az oktatási kommunikáció jellemzői, funkciói, a hatékony tanári kommunikáció. A rejtett tanterv fogalma, szerepe.

SZAKIRODALOM:

- *A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.* <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv>
- *Nemzeti Alaptanterv (NAT) Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) számú kormányrendeletéhez.*
http://www.budapestedu.hu/data/cms149320/MK_12_66_NAT.pdf
- *Nemzeti Alaptanterv (NAT)*
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200110.kor>
- *Köznevelési kerettantervek (2012 és 2020)*
<https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek>
- *Az óvodai nevelés országos alapprogramja (ÓNOAP) (2012)*
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor>
- Falus Iván (szerk.): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.
http://kovacsberni.hu/wp-content/uploads/2018/09/2011_0001_519_42498_2-2.pdf
- Bruner, Jerome: *Az oktatás kultúrája.* Gondolat Kiadó, Budapest, 2004.
- Gombos Norbert: *Oktatáselmélet.* SZIE GTK Tanárképző Intézet Kiadványai. SZIE GTK PTI, Gödöllő, 2011.
- Hunyady Györgyné – M. Nádasi Mária: *Pedagógiai tervezés.* Comenius Bt., Pécs, 2004.
- Kron, Friedrich: *Pedagógia.* Osiris Kiadó, Budapest, 2003.
- Lappints Árpád: *Tanuláspedagógia. A tanulás tanításának alapjai.* Comenius Bt., Pécs, 2002.
- M. Nádasi Mária: *Adaptivitás az oktatásban.* Comenius Bt., Pécs, 2001.
- Nahalka István: *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia.* Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2002.
- Nagy Sándor: *Az oktatás folyamata és módszerei.* Volos Bt., Budapest, 1995.
- Schaffhauser Franz: *A nevelés alanyi feltételei.* Telosz Kiadó, Budapest, 2000.
- Szenczi Árpád: *Neveléstani alapkérdések.* Eötvös József Kiadó, Budapest, 2000.
- Sztó Imre: *A tanulási stratégiák fejlesztése.* ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2003.

Tantárgy kódja PK KN1401; PK KL1401			Tantárgy neve BEVEZETÉS A PSZICHOLÓGIÁBA		
Tantárgy felelőse Fazekasné Dr. Fenyvesi Margit			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy alapvető célja az általános pszichológia témaköreinek megismertetése, a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség és gyermekcentrikus szemléletmód megalapozása. A kurzus kiemelt feladata, hogy rámutasson az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire, valamint mindezek ismeretével tudatosítsa a pedagógiai tevékenység pszichológiai vonatkozásait, hatásmechanizmusait, továbbá fejlessze a leendő pedagógusokban a gyermekek valós szükségletei iránti érzékenységet.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. A pszichológia tárgya, kutatási módszerei. Nézőpontok a pszichológiában: pszichoanalízis, behaviorizmus, kognitív pszichológia, humanisztikus pszichológia.
2. A megismerési folyamatok alapjai: érzékelés és észlelés.
3. Figyelem és fejlesztési lehetőségei.
4. Emlékezet és felejtés. Az emlékezetet segítő folyamatok, az emlékezet fejlesztése.
5. A tanulás pszichológiai megközelítése. Klasszikus kondicionálás, instrumentális kondicionálás, belátásos tanulás, szociális tanulás.
6. A gondolkodás és kategóriái, gondolkodási műveletek, problémamegoldás. Gondolkodás és nyelv.
7. Intelligencia és kreativitás. A képzelet.
8. Az érzelmek meghatározása, az érzelmek összetevői és az érzelemelméletek. Stressz és megküzdés.
9. A motiváció alapfogalmai (motívum, szükséglet, drive, külső és belső motiváció), a motívumok hierarchiája (A. Maslow, H. Murray). Humán motívumok (kompetenciaigény, teljesítménymotiváció).
10. A tehetség és kibontakoztatásának lehetőségei.

SZAKIRODALOM:

- N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I-III*. Osiris Kiadó, Budapest, 2017.
- Zimbardo, Ph. – McCann, V. – Johnson, R.: *Pszichológia mindenkinek I-III*. Libri Kiadó, Budapest, 2019.
- Atkinson, R. L. – Atkinson, R. C. – Smith, E. E. – Bem, D. J.: *Pszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 2005.
- Oláh Attila – Bugán Antal: *Fejezetek a pszichológia alapterületeiből*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2001.
- Csépe Valéria – Györi Miklós – Ragó Anett: *Általános pszichológia I-II*. Osiris Kiadó, Budapest, 2007.
- Séra László: *Általános pszichológia*. Comenius Oktató és Kiadó Bt., Pécs, 2001.
- Balogh László (szerk.): *A tehetség kézikönyve*. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest, 2019. https://tehetseg.hu/sites/default/files/kezikonyv/nk_mind_0.pdf
- *Tehetsegkönyvtár* sorozat. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest. <http://tehetseg.hu/tehetsegkonyvtar>

Tantárgy kódja PK KN1402; PK KL1402			Tantárgy neve FEJLŐDÉSLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse Fazekasné Dr. Fenyvesi Margit			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az emberi pszichés fejlődés folyamatának feltárása, az egyes életkori szakaszokhoz kapcsolódó testi, pszichés és kognitív fejlődés jellemzőinek bemutatása. A tantárgy kiemelt feladata az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése a különböző életkori fázisokban. A tantárgy oktatása hozzájárul ahhoz, hogy a leendő pedagógusok az egyes életszakaszokra jellemző értelmi, érzelmi és szociális fejlődést a maguk komplexitásában, kölcsönhatásaiban lássák.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. A fejlődés értelmezése, alapkérdései. A fejlődéslélektan vizsgálati módszerei. A fejlődés átfogó elméletei.
2. A család mint rendszer. Elsődleges és másodlagos szocializáció.
3. Az élet kezdete. A magzati fejlődés. A magzat egészségét befolyásoló tényezők.
4. A születés. Az újszülött állapota. A reflexek. Az újszülött képességei.
5. A korai anya-gyermek kapcsolat. A korai kötődés és szerepe a személyiségfejlődés alakulásában (Harlow, Ainsworth, Spitz, Bowlby, Danzinger-Frankl).
6. A világ megismerésének fejlődése csecsemő- és kisgyermekkorban: mozgás és észlelés fejlődése, a szenzomotoros szakasz és alszakaszai, a tárgyállandóság. A beszéd kialakulása és fejlődése.
7. Az óvodáskor: érzelmi fejlődés, agresszió és proszociális viselkedés.
8. Gondolkodás és észlelés fejlődése óvodáskorban, a műveletek előtti szakasz jellemzői, egocentrikus és prekauzális gondolkodás, a gyermeki világkép.
9. A mozgás fejlődése óvodáskorban. Játék és feszültségvezetés, játékfejlődés. Mese és a képzelet, a kettős tudat. A rajzfejlődés.
10. Óvoda-iskola átmenet és iskolakészültség, az eredményes iskolakezdés megsegítése.
11. A kisiskolás kor: teljesítmény és az érzelmi fejlődés, a szabályjáték. A társas kapcsolatok fejlődése. A gondolkodás fejlődése kisiskoláskorban: a konkrét műveletek szakasza.
12. A serdülőkor: testi fejlődés és az énkép alakulása, az identitás. A gondolkodás fejlődése serdülőkorban: a formális műveletek szakasza. Az erkölcsi fejlődés. A társas kapcsolatok fejlődés: az átpártolás.
13. Ifjúkor, felnőttkor, időskor.

SZAKIRODALOM:

- Cole, M. – Cole, S. R: *Fejlődéslélektan*. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.
- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: *Gyermeklélektan*. Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2006.
- Frenkl Sylvia – Rajnik Mária: *Életesemények a fejlődéslélektan tükrében. (Mentálhigiénés kultúra I.)* Párbeszéd Dialógus Alapítvány, Budapest, 2007.
- Balogh Éva: *Fejlődéslélektan I. A megtermékenyüléstől az óvodáskor végéig*. Didakt Kiadó, Budapest, 2005.
- N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I*. Osiris Kiadó, Budapest, 2017.
- Winnicott, D.W.: *Kisgyermek, család, külvilág*. Animula Kiadó, Budapest, 2000.
- Gopnik, A.: *Bölcsék a bölcsőben: hogyan tanulnak a kisbabák*. Typotex Kiadó, Budapest, 2003.
- Pulay Klára: *A kötődésről és az anya hiányáról*. In: Bernáth László – Solymosi Katalin (szerk.): *Fejlődéslélektani olvasókönyv*. Tertia Kiadó, Budapest, 1997, 43–58.
- Zsolnai Anikó: *Kötődés és nevelés*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2001.
- Erikson, E.H.: *Gyermekkor és társadalom*. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. 7. fejezet: Az ember nyolc szakasza, 243–270.
- Vajda Zsuzsanna: *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Helikon Kiadó, Budapest, 2001.

Tantárgy kódja PK KN1403; PK KL1403			Tantárgy neve SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse Fazekasné Dr. Fenyvesi Margit			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tárgy célja, hogy korszerű, tudományos igényű pszichológiai ismeretek nyújtásával toleráns, empátikus pszichológiai szemléletmód formálása. Rálátást biztosítson az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire, fejlessze a pedagógus hallgatókban a gyermekek pszichés szükségletei iránti érzékenységet. A hallgatók ismerjék meg a tematikában felsorolt személyiségelméleteket, az egészséges személyiség működését. A tárgy elsajátítása segítse elő a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók gyermekcentrikus szemléletének, pedagógiai képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön- és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. A személyiséglélektan tárgya. A személyiség fogalma és megismerése.
2. Típusok.
3. Vonásméletek.
4. A személyiség tanulásméleti megközelítése.
5. A pszichoanalízis megközelítése a személyiségről (S. Freud és A. Freud).
6. C.G. Jung analitikus pszichológiai megközelítése.
7. A. Adler individuálpaszichológiai megközelítése.
8. E. H. Erikson pszichoszociális elmélete a személyiségfejlődésről.
9. E. Fromm elgondolása a személyiségről.
10. Tárgykapcsolat-elméletek (M. Mahler, D.W. Winnicott, D. Stern).
11. A humanisztikus pszichológia elgondolása a személyiségről (C. Rogers, A. Maslow).

SZAKIRODALOM:

- Carver, Ch.S. – Scheier, F.: *Személyiségpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.
- Körmendi Attila – Sztancsik Veronika: *Személyiséglélektan I*. Dupress Kiadó, Budapest, 2013.
- Tordai Zita: *Pszichológia és személyiségfejlesztés*. Digitális jegyzet, 2015.
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_pszichologia_es_szemelyisegfejlesztes_i/tananyag/00-borito-150604a-halvanysarga-12-Tordai.Zita.html
- Szakács Ferenc – Kulcsár Zsuzsanna (szerk.): *Személyiségelméletek*. Eötvös Kiadó, Budapest, 2001.
- Adler, A.: *Életismeret*. Kossuth Kiadó, Budapest (több kiadás)
- Erikson, E.H.: *Gyermekkor és társadalom*. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. 7. fejezet: Az ember nyolc szakasza, 243–27.
- Kulcsár Zsuzsanna: *Korai személyiségfejlődés és énfunkciók*. Argumentum Kiadó, Budapest, 2006.
- Fonagy, P. – Target, M.: *Pszichoanalitikus elméletek a fejlődési pszichopatológia tükrében*. Gondolat Kiadó, Budapest, 2005.
- Rogers, C. R.: *Valakivé válni. A személyiség születése*. Edge SHL Könyvek sorozat, Budapest, 2003.
- V. Komlósi Annamária: *A személyiség értelmezésének és tanulmányozásának különböző megközelítései*. In: Oláh Attila (szerk.): *Pszichológiai alapismeretek*. Bölcsész Konzorcium, 2006, 477–533.

2. SZAKMAI TÖRZSANYAG

Tantárgy kódja PK KN1201; PK KL1201			Tantárgy neve FILOZÓFIA		
Tantárgy felelőse Dr. Váradi-Kusztos Györgyi			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az európai filozófia fejlődésmenetének áttekintése, a gondolkodás korszakainak behatárolása, az egyes korszakok legfontosabb fogalmainak elsajátítása. A különböző korok világképének megismerése, a megszerzett tudásanyag segítségével ezek összehasonlítása. Az egyes filozófiai áramlatok megismerésének segítségével a hallgatók absztrakt gondolkodásának fejlesztése, a filozófiai szakkifejezések pontos használata. Az európai gondolkodástörténet döntően tematikus, illetve történeti megközelítése.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: 1. A tananyag öt témát ölel fel: a filozófia, az Isten, az ember, a szabadság, az igazság filozófiai fogalmait veszi górcső alá. 2. Továbbá a filozófia történetének rövid áttekintését adja: az ókori filozófia (preszokratikusok; a klasszikus korszak: Szókratész, Platón, Arisztotelész; a hellenisztikus filozófia: sztoicizmus, epikureizmus, szkepticizmus, eklekticizmus, újplatonizmus). 3. Filozófia a középkorban (patrisztika, a skolasztikus módszer, az univerzálé-vita, Aquinoi Tamás). 4. Az újkori filozófia: a reneszánsztól Hegelig (különös tekintettel a felvilágosodás racionalista és empirista filozófiai irányzataira, Kant kopernikuszi fordulatra – kitekintéssel a felvilágosodás kritikájára, továbbá a német idealizmusra). 5. Irányzatok a XIX. századtól napjainkig a teljesség igénye nélkül.					
SZAKIRODALOM: ▪ Boros Gábor (főszerk.): <i>Filozófia</i>. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2013. ▪ Bolberitz Pál: <i>A keresztyén bölcsélet alapjai</i>. Budapest, 2002. ▪ Dupré, Ben: <i>Filozófia, 50 fogalom, amit ismerni kell</i>. Ventus Libro Kiadó, Budapest, 2013. (Kötelezőek a kijelöltrészek) ▪ Fila Lajos: <i>Bölcslelettudomány</i>. Kairosz, 2005. ▪ Demeter Katalin (szerk.): <i>Filozófiatörténeti szöveggyűjtemény I-II</i>. Budapest, 1994. ▪ Habermas, Jürgen: <i>Filozófiai diskurzus a modernségről</i>. Budapest, 1998. ▪ King, Peter J.: <i>Száz nagy filozófus</i>. Budapest, 2005. ▪ Nyíri Tamás: <i>A filozófiai gondolkodás fejlődése</i>. Budapest, 1991. ▪ Russel, Bertrand: <i>A nyugati filozófia története</i>. Budapest, 1997. ▪ Steiger Kornél: <i>Bevezetés a filozófiába Szöveggyűjtemény</i>. Budapest, 1992. ▪ Störig, Hans Joachim: <i>A filozófia világtörténete</i>. Budapest, 2005. ▪ Szabó Tibor: <i>Életutak és életelek Dantétól Derridáig</i>. Budapest, 2005. ▪ Warburton, Nigel: <i>Bevezetés a filozófiába</i>. Budapest, 2005.					

Tantárgy kódja PK KN1303; PK KL1303			Tantárgy neve NEVELÉSELMÉLET I.		
Tantárgy felelőse Dr. Mészáros László			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	2	30	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A Nevelésemélet alapvető célja, hogy bemutassa a nevelés elméletének értelmezési kereteit, az alapvető nevelési modelleket, metodikákat és módszereket, valamint a nevelés különböző területei lényegének és céljainak meghatározását, alapvető feladatainak értelmezését, továbbá a legáltalánosabb értelemben a nevelésre vonatkozó filozófiai előfeltevések és tudományos tanok által alátámasztott általánosításokat, tételek együttesét, illetve többé-kevésbé összefüggő rendszereit.

A tanító/hittanoktató/kántor szakos hallgatók esetében cél az is, hogy a tantárgy tanulása során fejlődjenek iskolapedagógiai ismereteik és az ahhoz kapcsolódó készségeik, képességeik, szemléletük, kultúrájuk. Mindez annak érdekében, hogy képessé váljanak a családi élet kiegészítésére a kisiskoláskorú gyermekek személyiségfejlődése esetében, valamint későbbi nevelőmunkájukban a saját maguk kreativitásának gazdagítására, fejlesztésére törekedjenek, végül ismerjék meg és alkalmazzák a nevelési eszményeket, elveket, módszereket és eszközöket a hatékony iskolai nevelés érdekében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. A nevelés fogalma, alapelvei, területei.
2. A nevelés lehetőségei és szükségessége.
3. A nevelés tudományos értelmezése.
4. A nevelés szinterei, társadalmi tényezői, feladatai.
5. A nevelés intézményrendszere.
6. Nevelési módszerek, a nevelés problematikus elemei.
7. Nevelési célok.
8. A pedagógiai tradicionalizmus.
9. A pedagógiai liberalizmus.
10. A pedagógiai anarchizmus.

SZAKIRODALOM:

- Zrinszky László: *Nevelésemélet*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002.
- Bábosik István: *Nevelésemélet*. Osiris Kiadó, Budapest, 2004.
- Horváth Attila: *Elméletek a nevelésről*. Okker Oktatási Iroda, Budapest, 1996.
- Schaffhauser Franz: *A nevelés alanyi feltételei*. Telosz Kiadó, Budapest, 2000.
- Szenczi Árpád: *Neveléstani alapkérdések*. Eötvös József Kiadó, Budapest, 2000.
- Zsolnai József: *Bevezetés a pedagógiai gondolkodásba*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996.
- Kluge Norbert: *Bevezetés a rendszeres pedagógiába*. Keraban Könyvkiadó, Budapest, 1994.
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.
- Golnhofer Erzsébet – Nahalka István (szerk.): *A pedagógusok pedagógiája*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001.
- Rambala Éva: *Az erőszakmentes kommunikáció alapjai*. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2013.

Tantárgy kódja PK KN1109; PK KL1109			Tantárgy neve LITURGIKA		
Tantárgy felelőse Dr. Pap Ferenc			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hittanoktató és kántor szakos hallgatóknak jövőbeni hivatásuk teljesítése érdekében szükségük van liturgiai-liturgikai alapismeretre és kompetenciára. A hittanoktatás, az egyházi ének, a gyermek-istentisztelet, a gyermekek templomi szolgálata, az egyházzenei szolgálat, kórusvezetés, énektanítás, énekeskönyv-használat megkívánja egyrészt a szolgálattevőtől az alapvető liturgiai jártasságot, másrésztől szolgálatunk célkitűzése az egyházas nevelés. Kérdés, hogy konkrét szakmai ismeretek nélkül lehetséges-e teljesíteni ezt. Továbbá sürgető probléma spirituális sivárságunk orvoslása is. A tanegység hozzájárul a diszciplína elméleti ismereteinek elsajátításához, valamint segítséget nyújt az önálló gyakorlati alkalmazáshoz.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témakörök:

1. A liturgia, liturgia fogalma; a református keresztyén istentisztelet alapelemei/alkotóelemei.
2. A keresztyén istentisztelet forrásai és korai története; keleti és nyugati liturgiák, liturgiacsaládok. A nyugati egyház liturgiájának történeti áttekintése; fő- és mellékistentiszteleti formák; a reformáció és a protestáns egyházak liturgiátörténete.
3. Legújabb liturgiai fejlemények és útkeresés egyházunkban; elvárások és lehetőségek.
4. A liturgikus év története és gyakorlata.
5. A vasár- és ünnepnap iistentisztelet szertartásrendje; különféle istentisztelet-típusok és istentiszteleti formák különös tekintettel az áhítatformákra, mellékistentiszteletek, bibliaórákra, imaórákra, gyermek-istentiszteletre, iskolai istentiszteletekre, egyéb gyülekezeti alkalmakra, valamint ezek liturgikus kérdéseire.
6. Istentisztelet és művészet; istentisztelet és technikai, multimédiás eszközök; a templom és a liturgikus paramentumok áttekintése; egyéb istentiszteleti helyek; a liturgikus öltözet(ek) története és kérdése.
7. Az istentiszteleti éneklés kérdéseinek áttekintése; az orgona- és hangszerhasználat kérdései; énekredek, egyházzenei repertoár; a liturgus, a katechéta és az egyházzeneész liturgikus feladatai és kompetenciái; az istentisztelet személyi és tárgyi feltételei; liturgikus könyvek és könyvtípusok, énekeskönyvek.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Hafenscher Károly: *Liturgia. A keresztyén istentisztelet protestáns megközelítésben, ökumenikus szellemben.* Budapest, 2010.
- Kádár Ferenc: *Liturgia.* Sárospatak, 2013.
- Fekete Károly (szerk.): *Reformátusok a kegyelem trónusánál. A magyar református istentisztelet megújulásának teológiai alapelvei.* Budapest, 2010.
http://www.reformatus.hu/data/attachments/2012/07/24/0527-reformatus_istentisztelet_1.pdf
- Fodorné Nagy Sarolta: *A gyermekistentisztelet mai kérdései.* In: Igazság és Élet, 2012, 3. sz. VI. 523–530.

AJÁNLOTT IRODALOM:

(Válogatott magyar nyelvű szakirodalom)

- Adam, Gottfried: *A gyermek-istentisztelet – valláspedagógiai szempontból.* 1-2. Ford. Zsúgyel János. In: *Lelkipásztor*, 2000, 9–10. sz. 322–324., 369–371.
- Barsi Balázs: *A liturgikus év.* Budapest, 1999.
- Bartha Tibor (szerk.): *Tanulmányok az evangélium szerint reformált keresztyén gyülekezet istentiszteletéről.* Budapest, 1977.
- Benedek Sándor: *A Magyarországi Református Egyház istentiszteletének multja.* Órisziget, 1971.
- Berger, Rupert: *Lelkipásztori liturgikus lexikon.* Budapest, 2008.
- Czeglédy Sándor: *Liturgia.* Debrecen (több kiadás)
- Csomasz Tóth Kálmán: *A református gyülekezeti éneklés.* Budapest, 1950.

- Hafenscher Károly: *A keresztény istentisztelet*. Budapest, 1999.
- Mihályfi Ákos: *A nyilvános istentisztelet*. Budapest (több kiadás)
- Pap Ferenc: *Az egyházi év*. Budapest, 2016.
- Pásztor János: *Liturgiai irányzatok a magyar református egyházban*. Debrecen, 2008.
- Pásztor János: *Liturgika. A magyar református istentisztelet múltja, jelene és jövője a Szentírás világosságában*. Komarno, ²2002.; Komárom, ³2005.
- Ratzinger, Josef: *A liturgia szelleme*. Budapest, 2002.
- Sörös Béla: *A magyar liturgia története. I. kötet. A keresztyénség behozatalától a XVI. század végéig*. Budapest, 1904.
- Turay Alfréd: *A Messiás a liturgikus évben. Hittankönyv*. Vác, 2018.
- Továbbá: ágendák (istentiszteleti rendtartások) és liturgikák magyar és idegen nyelven

Tantárgy kódja PK KN1110; PK KL1110 PK KN1111; PK KL1111 PK KN1112; PK KL1112 PK KN1113; PK KL1113 PK KN1114; PK KL1114 PK KN1115; PK KL1115			Tantárgy neve EGYHÁZI ÉNEK I. EGYHÁZI ÉNEK II. EGYHÁZI ÉNEK III. EGYHÁZI ÉNEK IV. EGYHÁZI ÉNEK V. EGYHÁZI ÉNEK VI.		
Tantárgy felelőse Dr. Dávid István			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	15	1	2	Előadás	Vizsga
II.	12	1	2	Szeminárium	Évközi jegy
III.	15	1	2	Gyakorlat	Minősített aláírás
IV.	15	1	2	Labor	Aláírás
V.	30	2	2		
VI.	30	2	2		
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A középkori gyakorlathoz képest a protestáns egyházak egyik alapvető és meghatározó újítása volt, hogy az anyanyelvű, strófás gyülekezeti éneket hivatalos istentiszteleti rangra emelte. Minthogy mindmáig az istentisztelet, a liturgia zenei anyaga a gyülekezeti ének-repertoáron nyugszik, a képzés egyik főtárgyát képezi a népének-korál tantárgy.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
• A saját felekezeti énekanyag megtanulása, • a legfontosabb történelmi népénekforrások, • a népénektörténet főbb korszakainak, • egyes népénekek történetének (keletkezésének, továbbélésének), • a repertoár népzenei felvételeinek ismerete, • memoriter szemelvények felmondása, • a tételek lényegi elemzésének és a szakszerű kritika szempontrendszerének elsajátítása, • a hittanoktatáshoz kapcsolódó énekanyag megismerése, • helyes értékrend kialakítása.					
SZAKIRODALOM:					
▪ <i>Énekeskönyv – magyar reformátusok használatára.</i> Magyarországi Református Egyház, Budapest, 1948. ▪ <i>Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv.</i> Kálvin Kiadó, Budapest, 2006. ▪ Berkesi Sándor: <i>Gyülekezeti énekiskola.</i> Debrecen, 1995. ▪ dr. Budai Gergely (szerk.): Csomasz Tóth Kálmán: <i>A református gyülekezeti éneklés.</i> Református Egyházi Könyvtár XXV. Budapest, 1950. ▪ Csomasz Tóth Kálmán: <i>Dicsérvételek az Urat. Tudnivalók énekeinkről.</i> Budapest, 1971. ▪ Csomasz Tóth Kálmán: <i>Régi Magyar Dallamok Tára I.: A XVI. század magyar dallamai.</i> Budapest, 1958. ▪ Dobszay László – Németh István: <i>A magyar népének népzenei felvételeken.</i> Magyar Egyházzenei Társaság, 1997. ▪ Dobszay László: <i>A gregorián ének kézikönyve.</i> Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1993. ▪ Dobszay László: <i>A magyar népének I.</i> Veszprém, 1995. ▪ <i>Hagyomány és haladás – Csomasz Tóth Kálmán válogatott írásai.</i> Cantio Bt., Budapest, 2003. ▪ <i>Jézust áldja énekünk – gyermekénekek óvodásoknak.</i> Református Pedagógiai Intézet, Budapest, 2003. ▪ Papp Géza: <i>Régi Magyar Dallamok Tára II.: A XVII. század énekelt dallamai.</i> Budapest, 1970. ▪ Rajeczky Benjamin: <i>Mi a gregorián?</i> Zeneműkiadó, Budapest, 1981.					

Tantárgy kódja PK EN1215; PK EL1215 PK EN1216; PK EL1216			Tantárgy neve ORGONAISMERET I. ORGONAISMERET II.		
Tantárgy felelőse Dr. Méhes Balázs			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga
II.	15	1	1	Szeminárium	Évközi jegy
				Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az alapvető ismeretek elsajátítása az orgonáról, annak szerkezetéről, összetételéről, hangzásvilágáról, valamint fajtáiról. Bár a református egyház kezdetben nem használt orgonát, mára a hangszer elfogadott liturgikus eszközzé vált. Ennek a folyamatnak történeti megismertetése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy református kántoraink a biztos hangszerkezelésen túl, annak hallatlan anyagi és művelődéstörténeti értékével is tisztában legyenek. A magyar református orgonatorténét az európai zenetörténet egyik érdekes színfoltja. Ennek megismertetése, a téma további kutatása szintén jövőbeli feladat. Növendékeinket erre is fel kell készíteni.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Az orgonaismeret tárgya, tanulmányozásának szükségessége, kapcsolata más tudományokkal és művészetekkel. Az orgona mint szerkezet, hangszer és képzőművészeti alkotás. Az orgona részei és tagoltsága. Regisztertartan: hangszínek, csoportok, érdekes elnevezések. Az orgona története, karbantartása, műemlékorgonák és védelmük. Orgonaépítő műhelyek látogatása. Egy választott történeti orgona monográfiájának elkészítése.

SZAKIRODALOM:

- Trajtler Gábor: *Orgonaismeret*. (jegyzet) Budapest, 1994.
- Beharka Pál: *Gyülekezeti orgonajáték. Regisztertartan II.*; Budapest, 1980.
- Angster József: *A pécsi orgonagyár és a család története*. Pécs, 1993.
- Dávid István: *Műemlék orgonák Erdélyben*. Polis – Balassi Könyvkiadó, Kolozsvár – Budapest, 1996.
- Hans Klotz: *Az orgonáról*. Budapest, 1980.
- Jean Guillou: *L'Orgue Souvenir et Avenir*. Buchet/Chastel, Párizs, 1978.
- Solymosi Ferenc – Czár Attila: *Magyarország orgonái*. Kiskunhalas, 2005.
- Zászkaliczky Tamás: *Az orgona képes krónikája*. Budapest, 2008.

Tantárgy kódja PK EN1209; PK EL1209 PK EN1210; PK EL1210 PK EN1211; PK EL1211 PK EN1212; PK EL1212 PK EN1213; PK EL1213 PK EN1214; PK EL1214		Tantárgy neve ORGONA I. ORGONA II.* ORGONA III.** ORGONA IV.*** ORGONA V.**** ORGONA VI.*****			
Tantárgy felelőse Dr. Méhes Balázs		Tárgyfelvételi előfeltétel * PK EN1209; PK EL1209 ** PK EN1210; PK EL1210 *** PK EN1211; PK EL1211 **** PK EN1212; PK EL1212 ***** PK EN1213; PK EL1213		Vizsgajelentkezési előfeltétel	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	3	Előadás	Vizsga
II.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
III.	30	2	3	Gyakorlat	Minősített aláírás
IV.	30	2	3	Labor	Aláírás
V.	30	2	3		
VI.	30	2	3		
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az alapvető ismeretek elsajátítása az orgona helyes kezelése és művészi megszólaltatása érdekében, hogy a növendékek a gyülekezeti énekek kíséretét, önálló intonációk és orgonaművek megszólaltatását egyaránt sikerrel oldják meg; az orgonairodalom megszólaltatása, a stíluskorszakok szerinti igényes művészi szinten.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Beharka Pál: Gyülekezeti harmónium vagy orgonajáték technikai gyakorlatai, a legato-játékmód elsajátítása, a hangszer megismerésével párhuzamosan, egyre nehezebb darabok tanulmányozása, kéz-láb függetlenítése. Előadási darabok: egy-egy mű tanulmányozása minden stíluskorszakból: prelúdiumok, fantáziák, toccáták, korálfeldolgozások, fűgák stb. Évente két diákhangversenyen való közreműködés.					
SZAKIRODALOM:					
▪ Beharka Pál: <i>Gyülekezeti harmónium- (orgona) játék I-II.</i> Baptista Egyház, Budapest, 1980. ▪ Zalánfy Aladár: <i>Orgonaiskola I-II.</i> Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1950. ▪ <i>Református korálkönyv.</i> Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1992. ▪ <i>Evangélikus korálkönyv.</i> Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, Budapest, 1994. ▪ Gárdonyi Zsolt – Karasszon Dezső: <i>Alternatív koráliskola.</i> Kálvin Kiadó, Budapest, 2007. ▪ <i>Genfi zsoltárok négy szólamú korálfeldolgozásai Claude Goudimel harmóniáival I-II.</i> Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Egyházzenei Tanszéke – MET, Budapest, 1997. ▪ J. S. Bach: <i>Négy szólamú korálfeldolgozások.</i> Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1982. ▪ Liszt Ferenc: <i>Sämtliche Orgelwerke.</i> Universal Edition, Wien, 1985. ▪ J. S. Bach <i>összes orgonaműve I-X.</i> Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1982. ▪ César Franck: <i>L'Organiste.</i> Enoc & Cie, Editeurs, Paris, 1934.					

Tantárgy kódja PK EN1222; PK EL1222 PK EN1223; PK EL1223 PK EN1224; PK EL1224			Tantárgy neve ZENEIRODALOM –ZENETÖRTÉNET I. ZENEIRODALOM – ZENETÖRTÉNET II. ZENEIRODALOM – ZENETÖRTÉNET III.		
Tantárgy felelőse Wulfné Dr. Kinczler Zsuzsanna			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Előadás	Vizsga
IV.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
V.	30	2	3	Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy általános célja, hogy bemutassa az egyetemes zenetörténet korszakait, műfajait, jelentősebb alkotóit és azok műveit.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Mivel a tárgyat a kántorjelöltek képzési rendszerében hirdetjük meg, így szolgálatukra tekintettel különös hangsúlyt fektetünk a vokális- és orgonaművek tárgyalására.

I. szemeszter: Hipotézisek a zene eredetéről. A héberek zenéje. A kereszténység zenéje az első századokban, A gregorián. A többszólamúság kezdetei. A középkor zenéje. A reneszánsz kezdetei. A reneszánsz fénykora. A reformáció zenéje. A XVI-XVII. sz. orgonazenéje. Későreneszánsz és a manierizmus. Sweelinck, Frescobaldi, Scheidt

II. szemeszter: A barokk - Cl. Monteverdi és az opera, H. Schütz életműve. G. Carissimi és az oratórium. Cantata és concerto (Esterházy P., A. Corelli, A. Vivaldi). A szvit (J. A. Guilain, Fr. Couperin, J. Ph. Rameau, Cl. Daquin). A barokk orgonazene (D. Buxtehude, J. Pachelbel). Német és angol zene (J. Kuhnau, G. Ph. Telemann, H. Purcell). G. F. Händel. J. S. Bach. Joseph Haydn.

III. szemeszter: Mozart és Beethoven élete és művészete. A XIX. század romantikus zenéje, a zene forradalma. Új műfajok bemutatása, a nemzeti jelleg megjelenése. A korszak kiemelkedő alkotói és műveik. A századforduló zenéje, a kései romantika, a zenei impresszionizmus. A XX. század főbb zenei irányzatai és meghatározó képviselői.

Folklórizmus, neoklasszicizmus, expresszionizmus, aleatória, szerializmus, elektronikus zene. A XX. század magyar zenéje. Napjaink zenei élete.

SZAKIRODALOM:

- Kelemen Imre: *A zene története 1750-ig*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1991, 1998.
- Dobszay László: *A gregorián ének kézikönyve*. Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1993.
- Peter Gülke: *Szerzetesek, polgárok, trubadúrok*. Zeneműkiadó, Budapest, 1979.
- Howard M. Brown: *A reneszánsz zenéje*. Zeneműkiadó, Budapest, 1980.
- Várnai Péter: *Oratóriumok könyve*. Zeneműkiadó, Budapest, 1983.
- Dobszay László: *Magyar zenetörténet*. Planétás, Budapest, 1998.
- Fábrián Imre: *A huszadik század zenéje*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1966.
- Avasi Béla: *Zenetörténet II*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999.
- Dobák Pál: *A romantikus zene története*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
- Kovács Sándor: *A XX. század zenéje*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999.

Tantárgy kódja PK EN1203; PK EL1203 PK EN1204; PK EL1204		Tantárgy neve GREGORIÁN – GRADUÁL I. GERGORIÁN – GRADUÁL II.			
Tantárgy felelőse Heverdle Péterné Dr. Köncse Kriszta Réka		Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	15	1	1	Előadás	Vizsga
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
				Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Mivel a gregorián ének az európai egyszólamú és többszólamú egyházzene alapja – és közös zenei múltunk része, a gregoriánról való alapvető ismeretek és tapasztalatok megszerzése a kántorképzésben elengedhetetlenül fontos. A középkori hagyomány folytatásának, a már meglévő liturgikus műfajok és liturgikus formák továbbvitelének gondolata ugyan nem a magyar reformáció sajátja, de a hazai alkotómunka mind intenzitását, mind önállóságát tekintve jelentősebb más európai protestáns egyházak munkájához képest. Elmondhatjuk, hogy a magyar reformáció a hagyományozott középkori anyag gyakran önálló alkalmazásával, illetve adaptációjával egyedi művészi értéket hozott létre. A protestáns egyházzenei múlt e becses értékének megismerése mind egyház- és liturgiátörténetünk, mind pedig egyházzene-történetünk szempontjából kiemelten fontos.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Gregorián elmélet (a gregorián ének története, legfontosabb műfajok, tónusok, előadói irányzatok) megismerése, biztos kottaolvasás kialakítása, repertoárismeret (nagy mennyiségű kotta áténeklése), átírási gyakorlatok (elsősorban kvadrát notációs kottából modern hangjegyírásra), 15-20 dallam memoriter (a fontosabb műfajok, formulák zenei példáinak megtanulása), zenehallgatás (elsősorban a Schola Hungarica felvételeinek megismerése), gregorián tételek betanítása és vezénylése.

A legfontosabb források, kutatástörténet, műfajok megismerése, graduál-tételek beazonosítása, latin minták keresése, átírási gyakorlatok, 15-20 dallam memoriter (a fontosabb műfajok, formulák zenei példáinak megtanulása), liturgikus rendek összeállítása, graduál-tételek betanítása, vezénylése, gyakorlati alkalmazása.

SZAKIRODALOM:

- Dobszay László: *A gregorián ének kézikönyve*. Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1993.
- Dobszay László: *Bevezetés a gregorián énekbe*.
- A./ Elmélet. [Egyházzenei füzetek I/5. Kiadja: A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Egyházzenei Tanszéke és a Magyar Egyházzenei Társaság] B./ Példatár: Dobszay László (ed.): *Gregorián példatár egyházzene tanszakok számára*. [Egyházzenei füzetek II/5. Kiadja: A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Egyházzenei Tanszéke és a Magyar Egyházzenei Társaság], *Graduale Triplex*. Solesmes.
- *Antiphonale Monasticum pro diurnis horis*. Solesmes. Továbbá az Egyházzenei füzetek [Kiadja: A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Egyházzenei Tanszéke és a Magyar Egyházzenei Társaság] műfaj történeti kiadványai, valamint lexikon-szócikkek.
- Ferenczi Ilona (ed.): *Graduale Ecclesiae Hungaricae Epperiensis 1635*. Musicalia Danubiana 9. Budapest, 1988.
- Ferenczi Ilona (ed.): *Graduale Ráday XVII*. Musicalia Danubiana 16. Budapest, 1997.
- Huszár Gál: *A keresztyéni gyülekezetben való isteni dicséretes és imádságok*, Komjáti 1574. Hubert Gabriella tanulmányával. Bibliotheca Hungarica Antiqua 13, Budapest, 1986.
- Geleji Katona István – Keserői Dajka János (szerk.): *Öreg Gradual, mely mind az első fordításban vagy ujjonnan való szerkesztésben, s-mind pedig az egy exemplárból másban való irattatásban esett fogyatkozásoktól szorgalmasan meg tisztogattott, és sok hozzá kívántatott szükseges részekkel meg öregbíttetett*. Gyulafehérvár 1636. RMK I. 658.
- Ferenczi Ilona – Dobszay László – Bódiss Tamás – Farkas Zoltán: *Protestáns graduál. Szemelvények a 16-17. századi protestáns graduálok anyagából istentiszteleti és oktatási célra*. ReZeM, Budapest, 1996.
- Továbbá válogatott irodalom: Bárdos Kornél, Czeglédy Sándor, Csomasz Tóth Kálmán, Fekete Csaba, Ferenczi Ilona, Hubert Gabriella, Karasszon Dezső, Kurta József cikkeiből, illetve tanulmányaiból.

Tantárgy kódja PK EN1217; PK EL1217 PK EN1218; PK EL1218 PK EN1219; PK EL1219 PK EN1220; PK EL1220 PK EN1221; PK EL1221		Tantárgy neve SZOLFÉZS – ZENEELMÉLET I. SZOLFÉZS – ZENEELMÉLET II. SZOLFÉZS – ZENEELMÉLET III. SZOLFÉZS – ZENEELMÉLET IV.* SZOLFÉZS – ZENEELMÉLET V.		
Tantárgy felelőse Wulfné Dr. Kinczler Zsuzsanna		Tárgyfelvételi előfeltétel * PK EN1218; PK EL1218 PK EN1219; PK EL1219		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa: Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor
I.	30	2	3	Értékelés módja: Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
II.	45	3	3	
III.	45	3	3	
IV.	45	3	3	
V.	30	2	3	

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A zenei ismeretek birtokában segítse a hallgatókat abban, hogy zenei tevékenységüket elméletileg is megalapozott szakavatott módon végezhessék, pedagógiai tevékenységük folyamán pedig, a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljenek. E cél elérésének érdekében integrált formában jelennek meg a különböző tantárgyelemek, melyeknek célja

- a hallás, az írás- és olvasáskészség,
- a memóriai,
- a funkcionális gondolkodás,
- a harmóniafűzések felismerésének és prezentálásának fejlesztése,
- stílus- és formatani ismeretek elmélyítése.

E sokoldalú tevékenység által tanulmányaik befejezése után a hallgatók képesek lesznek komolyabb zenei felkészültséget igénylő munkakörök ellátására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Fejlessze a korábban kialakult zenei készségeket, ismereteket. A zenei írás-olvasás, a ritmusérzék, a melodikus és harmonikus hallás, a funkció- és formaérzék, az improvizáció területeinek fejlesztése. Az európai zenekultúra harmónia- és formavilág, a különböző stíluskorszakok (reneszánsz, barokk, klasszikus) műfajainak, stíluselemeinek, harmóniavilágának jellegzetességeinek megismerése, azok hallás utáni felismerésére és hangoztatása. A romantikus és a 20. századi zene fontos műfajainak, sajátos zenei stíluselemeinek megismerése.

Ritmikai ismeretek: Alla breve ütemformák, nyolcad alapegységű, a aszimmetrikus ütemek. Súlytalan kezdés, nyolcad felütés. Harmincketted. Triola és duola hangoztatása egymásután és együtt. A felütéses kezdések.

Dallami ismeretek: A modális skálák, alterált hangok, moduláló dallamok, kromatika, a háromféle moll hangsor, hangközök. A tanult zenei anyag elemzése hangsortani szempontból.

Formai ismeretek: Barokk recitativo, ária, duett, tercett, korálfeldolgozások, turbák, karfűgák. Kantáta, oratórium, passió, mise, opera, Barokk hangszeres formák: szvit, concerto grosso. A klasszikus periódus. Egy-, két-, háromtagúság a barokk és a klasszikus zenében. Funkciók szerepe a formaalkotásban. Rondóformák. Szonátaforma, szonátarondó. Összetett formák.

Együtthangzási ismeretek: A hármashangzatok és fordításai. (ismétlés) A hármashangzat funkciói. A domináns szeptim felépítése és oldása. Hangzatfűzés fő- és mellékhármasokkal szekvenciában is. Kadenciák harmóniai elemzése kottaképről. Hármashangzatok fordításai a négyszólamú szerkesztésben. A négyeshangzatok és megfordításai. Hangnemi kitérés domináns és szubdomináns irányban. Funkciók szerepe a formaalkotásban. Alterált dallamfordulatok változatos gyakorlása négy előjegyzési körben. Színezett hétfokú hangsorok, új hangnemi kapcsolatok. Nehezebb alterált dallamok éneklése dó-váltással. Alterált akkordok (mollbeli hangzatok, mellékdominánsok, nápolyi szext, bővített szextes akkordok). Az akusztikus skála. Egészhangúság és kromatika. Modell hangsorok (1:2; 1:3; 1:5).

SZAKIRODALOM:

- Kodály Zoltán *pedagógiai munkái*. Biciniumok, énekgyakorlatok. Tricinia Kiadó, Budapest.
- Molnár Antal: *Klasszikus kánonok*.
- Lassus: *27 motetta* Bertalotti: *56 Solfeggio*.

- L. Hegyi Erzsébet: *Bach Példatár I.* Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest.
- J. S. Bach: *Korálgyűjtemény.*
- Kórusművek (1000 év kórusa, Öt évszázad kórusa, Bartók: 27 egyneműkar, Kodály: Gyermek- és nőikarok)
- Keszler Lőrinc: *Összhangzattan.* 1952.
- Frank Oszkár: *Hangzó zeneelmélet.* 1990.
- Frank Oszkár: *Formák és műfajok a barokk és a klasszikus zenében.* 1990.
- Lendvai Ernő: *Bartók és Kodály harmóniavilága.* 1975.
- Hegyi Erzsébet: *Stilusismeret I-III.* Zeneműkiadó, Budapest.

Tantárgy kódja PK EN1201; PK EL1201 PK EN1202; PK EL1202			Tantárgy neve ÉNEK-ZENE ÉS TANTÁRGYPEDAGÓGIA I. ÉNEK-ZENE ÉS TANTÁRGYPEDAGÓGIA II.		
Tantárgy felelőse Heverdle Péterné Dr. Köncse Kriszta Réka			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
				Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan tanítók kibocsátása, akik a képzés során elsajátított ismeretek/készségek és képességek birtokában a zenei nevelés általános iskola 1-4 osztályában alkalmasak: • <i>élményt adó</i> – és a gyerekeket ezzel az iskolában és azon kívüli saját életükben is közös zenei tevékenységekre <i>inspiráló</i> – éneklésre, énekes- és hangszerjátékra, improvizációra, zenehallgatásra; • az iskolai élet <i>szervezeti kereteiben</i> és <i>spontán</i> helyzeteiben megteremthető zenei nevelési lehetőségek felismerésére, hatékony kihasználására; a zenei nevelési alkalmak <i>játékos</i>, zeneileg és pedagógiailag is <i>tudatos</i>, <i>önálló</i> vezetésére; • a kisiskolás <i>gyermekeket érő zenei hatások</i> (környezet/család/média) ismeretében a nevelő hatások összehangolására, kiegyenlítésére; • a <i>zenével nemcsak zenére</i> nevelés szemléletének gyakorlati kivitelezésére; • a <i>zenében</i> rejlő, de azon <i>túlmutató értékek</i> (néphagyomány, kulturális tradíciók őrzése; identitás/tolerancia alapozása; esztétikai–erkölcsi értékek) hiteles és vonzó közvetítésére; • a <i>korszerű</i> nevelőmunkához szükséges <i>folyamatos önképzés</i> igényének birtokában a meglévő tudás és képességek megújítására, gyarapítására.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: • az iskolai zenei nevelés céljaihoz, a gyerekek életkori sajátosságaihoz illeszkedő <i>zenei anyag</i> ismerete (magyar, kisebbségi, nemzetiségi, más kultúrákhoz tartozó gyermekdalok, játékdalok, népdalok, komponált műdalok, kánonok, bicíniumok, többszólamú feldolgozások, kórusművek); • a <i>zenei tevékenységek</i> vezetéséhez a bevezető és kezdő szakaszban szükséges fejlődéslélektani és tantárgypedagógiai ismeretek: a zenei nevelés, óravezetés és tervezés módszerei, változatos daltanítási formák; a ritmikai és dallami ismeretnyújtás, készségfejlesztés; a helyes éneklési szokások és a többszólamú érzék kialakításához, illetve az improvizáció, a kreatív zenei játékok és feladatok, zenehallgatáshoz szükséges képességek fejlesztési lehetőségei; alternatív zenepedagógiák, a forgalomban lévő tankönyvcsaládok; • az igényes <i>hangszeres bemutatást</i> megalapozó zenei olvasás–írási, transzponálási, játéktechnikai és előadási ismeretek; • az énekes és hangszeres zenei bemutatásokhoz szükséges nép- és műzenei stílusismeret. A tantárgy elemei: • Ének-zene • Ének-zene tantárgypedagógia					

SZAKIRODALOM:

- A forgalomban lévő általános iskolai *ének-zene tankönyvek*.
- Kodály Zoltán: *333 olvasógyakorlat*.
- Kodály Zoltán: *Ötfokú zene I-II*.
- Tegzes György: *Hétfokú olvasógyakorlatok*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1991.
- Györgyiné Koncz Judit: *Az énektanítás alapjai*. Károli Egyetem Kiadó, Budapest, 2008.
- Oroszné Tornyai Lilla: *Énektanítói alapismeretek*. Kecskeméti Tanítóképző Főiskola, Kecskemét.
- Csillagné Gál Judit – Kerecsényi László: *Az ének-zene tanítása az alsó tagozatban*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1989.
- Lázár Katalin: *Népi Játékok*. Mezőgazda Kft., Budapest, 2005.
- Sebő Ferenc: *Népzenei olvasókönyv* (CD-melléklettel). Planétás Kiadó, Budapest, 1997.
- Tátrai Zsuzsanna – Karácsony Molnár E.: *Jeles napok, ünnepi szokások*. Planétás Kiadó, Budapest, 1997.

Tantárgy kódja PK EN1205; PK EL1205 PK EN1206; PK EL1206 PK EN1207; PK EL1207			Tantárgy neve KARVEZETÉS – KÓRUSHANGKÉPZÉS I. KARVEZETÉS – KÓRUSHANGKÉPZÉS II. KARVEZETÉS – KÓRUSHANGKÉPZÉS III.		
Tantárgy felelőse Varró-Sasi Ildikó			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	15	1	2	Előadás	Vizsga
IV.	15	1	2	Szeminárium	Évközi jegy
V.	15	1	2	Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A képzésben résztvevőket felkészíteni önálló karvezetői feladatokra. A karvezetői attitűd és a technikai-, zenei készségek kialakítása. Felkészíteni mind a világi, mind pedig az egyházi kórusok vezetésére, szervezésére, programjaik repertoárjuk összeállítására. Az egyéni hangképzés során tanultak alkalmazása a csoportos kamaraéneklésben.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Kiscsoportos keretben (max. 4-5 fő, zongorával) begyakorolni a vezényléshez szükséges mozdulatokat és kamaraéneklés formájában gyakorolni a helyes hangképzést. Gyermekek- és nőikarok, ifjúsági vegyeskarokra, valamint egyházi szolgálatra alkalmas repertoár darabjain keresztül készség szinten megtanulni a vezénylés technikai elemeinek használatát. E foglalkozás keretében készítjük elő a darabokat a Kgyakorlat tantárgyra is.

- ütemformák
- beintések
- leintések
- felütések
- tempóváltások
- karakterek
- rubato

SZAKIRODALOM:

- Párkay István: *Karvezetés*. Főiskolai jegyzet.
- Kardos Pál: *Kórusnevelés – Kórushangzás*. Zeneműkiadó, Budapest, 1977.
- Kodály Zoltán: *Gyermek- és nőikarok*. Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1972.
- Bartók Béla: *27 egyenmű kar*. Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1950.
- Forrai Miklós: *Ezer év kórusa*. Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, Budapest, 1977.
- *Bicinia Sacra*. Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2001.
- *Egyházzenei vezérfonal*. Magyarországi Református Egyház, Budapest, 1969.
- *Evangéliumi vegyeskarok*. Magyarországi Baptista Egyház, Budapest, 2002.
- *Karénekeskönyv – egyházi vegyeskarok gyűjteménye*. Magyarországi Evangélikus Egyház, Budapest, 1989.
- Draskóczy László: *Hatalmas Isten, könyörgünk – háromszólamú kórusok családi áhítatokra, vegyeskaroknak*. ReZeM, 1999.

Tantárgy kódja PK EN1208; PK EL1208			Tantárgy neve KUTATÓSZEMINÁRIUM		
Tantárgy felelőse Varró-Sasi Ildikó			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	15	1	1	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kutatószeminárium a szakmai ismeretek és kompetenciák elmélyítésére szolgáló, gyülekezet-történeti témakört feldolgozó, azt mélyebben vizsgáló és bemutató tanegység. Célja, hogy a kántori munkát a gyülekezet múltját és jelenét megismerve végezze az egyházzenei munkatárs. A szeminárium a tanulmányi idő vége felé segítséget nyújthat a választott szakdolgozati téma tudományágának és módszereinek alaposabb megismerésére és az abban való tájékozódásra.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatói csoport kiadott szakirodalom és egyéni gyülekezet-történeti kutatás eredményeit osztja meg a kurzus résztvevőivel. Saját vagy választott gyülekezet történetének megismerése: 1. A település története, felekezeti rétegződése. 2. A gyülekezet alapítása és történelmi szerepvállalása. 3. Helyi protestáns hagyományok (közösségek). 4. Épületek. 5. Templom berendezése (orgona). 6. Klenódiumok, tárgyi emlékek. 7. Gyülekezeti irattár dokumentálása. 8. A gyülekezet a külső forrásokban (levéltári szemle). 9. Gyülekezeti jövőkép.					
SZAKIRODALOM: ▪ A kiválasztott közösség saját szakirodalmá szerint					

Tantárgy kódja PK EN1301; PK EL1301 PK EN1302; PK EL1302 PK EN1303; PK EL1303 PK EN1304; PK EL1304 PK EN1305; PK EL1305 PK EN1306; PK EL1306			Tantárgy neve KÁNTORI ÉNEKKARI GYAKORLAT I KÁNTORI ÉNEKKARI GYAKORLAT II. KÁNTORI ÉNEKKARI GYAKORLAT III. KÁNTORI ÉNEKKARI GYAKORLAT IV. KÁNTORI ÉNEKKARI GYAKORLAT V. KÁNTORI ÉNEKKARI GYAKORLAT VI.		
Tantárgy felelőse Varró-Sasi Ildikó			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I	30	2	2	Előadás	Vizsga
II.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy
III.	30	2	2	Gyakorlat	Minősített aláírás
IV.	30	2	2	Labor	Aláírás
V.	30	2	2		
VI.	30	2	1		
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az énekkari munka, a zenei élmény szerzés és a katarzisz átélésének egyik legfőbb forrása. A tantárgy célja a képzésre jellemző repertoár megismertetése, az egyéni biztos tudáson alapuló közös éneklés örömeinek meg tapasztalása, zenei alkotások művészi értékű megszólaltatása és pódiumra állítása.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A magyar hagyományok megőrzését és az európai kóruskultúra minél szélesebb körű megismerését szem előtt tartva kell dolgoznia az énekkarnak. Munkája során, mind az ének-zenetanári, mind pedig az egyházzenei képzéshez tartozó igen gazdag repertoárból merít. A képzésbe résztvevők az énekkari munkában nemcsak zenei élményeket szerezhetnek, hanem átélhetik a közös muzsikálás örömeit, követhető példát kapnak a próba technikai, hangképzési kérdések mellett, a kórus-szervezés, építés, közösség formálás kérdéskörében is. Az énekkar az énekzenét tanuló hallgatók számára nélkülözhetetlen állandó stúdium. A részvétel a próbákban való aktív közreműködés mellett, és az egyéni, számon kérhető szólamtudás mellett magában foglalja a fellépéseket, utazásokat is.					
SZAKIRODALOM:					
▪ Kardos Pál: <i>Kórusnevelés – Kórushangzás</i>. Zeneműkiadó, Budapest, 1977. ▪ Kaposi Gergely: <i>Kórusépítés – karvezetés. Gondolatok karvezetőknek, kórustagoknak</i>. Alterra Kiadó, Budapest, 2008. ▪ Aktuális kották					

Tantárgy kódja PK EN1307; PK EL1307 PK EN1308; PK EL1308 PK EN1309; PK EL1309 PK EN1310; PK EL1310 PK EN1311; PK EL1311 PK EN1312; PK EL1312			Tantárgy neve KÁNTORI GYAKORLAT I. KÁNTORI GYAKORLAT II. KÁNTORI GYAKORLAT III. KÁNTORI GYAKORLAT IV. KÁNTORI GYAKORLAT V. KÁNTORI GYAKORLAT VI.		
Tantárgy felelőse Varró-Sasi Ildikó			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	15	1	2	Előadás	Vizsga
II.	15	1	1	Szeminárium	Évközi jegy
III.	15	1	2	Gyakorlat	Minősített aláírás
IV.	15	1	2	Labor	Aláírás
V.	15	1	2		
VI.	15	1	1		
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A liturgiai feladatok csoportos ill. részleges ellátása. A növendékeknek itt nyílik alkalmuk arra, hogy éneklésükkel csoportosan, ill. alkalmanként hangszeres játékkal is bekapcsolódjanak a liturgikus feladatokba és tapasztalatokat szerezzenek.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: • A liturgikus feladatba történő bekapcsolódás, megfigyelés, és elemzés készítése. • Templomi istentiszteleten és való éneklés, ill. alkalmi hangszeres feladat ellátása. • A KRE-TFK áhítatain történő rendszeres éneklés, ill. alkalmi hangszeres feladat ellátása.					
SZAKIRODALOM: ▪ <i>Református énekeskönyv.</i> Kálvin Kiadó, Budapest, 1948. ▪ Korálkönyvek ▪ Cl. Goudimel: <i>Genfi zsoltárok.</i> ▪ Ferenczi Iona – Dobszay László – Bódiss Tamás – Farkas Zoltán: <i>Protestáns graduál. Szemelvények a 16-17. századi protestáns graduálok anyagából istentiszteleti és oktatási célra.</i> ReZeM, Budapest, 1996.					

Tantárgy kódja PK EN1313; PK EL1313			Tantárgy neve ÖSSZEVONT KOMPLEX KÁNTORI GYAKORLAT		
Tantárgy felelőse Varró-Sasi Ildikó			Tárgyfelvételi előfeltétel PK EN1310; PK EL1310		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	120	8	10	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Olyan kántorok és pedagógusok kibocsátása, akik kellő gyakorlattal rendelkeznek feladatuk elvégzéséhez.

Kántorként a templomi zene legfontosabb rendező kerete a liturgia. A növendékeknek itt nyílik alkalmuk arra, hogy gyakorlatban alkalmazzák a megtanult elméletet, mely így válik életszerűvé. Különösen fontos a történelmi liturgikus formák élményszerű megismerése.

Pedagógusként szerezzen gyakorlatot az egyházi ének tantárgy oktatásában. Legyen képes az elsajátított szaktárgyi, pedagógiai, pszichológiai és egyéb elméleti ismereteket alkalmazni, és azokat a gyakorlati tapasztalatok alapján kiegészíteni.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A gyakorlat

időtartama: Két hét (= 120 óras)

helyszíne: külső gyakorlat

elemei:

gyülekezeti: a gyülekezet minden alkalmán a zenei feladat ellátása (istentisztelet, bibliaóra, KT óra, temetés, kórus stb.)

iskolai: egyháziének-óra tartása

Kántorként legyen képes:

- a liturgikus helyzetek felismerésére és helyes elemzésére;
- templomi énekes, hangszeres, és karvezetői feladatok folyamatos ellátása;
- a liturgikus énekek tanítása;
- egy teljes vasárnap délelőtti istentisztelet zenei anyagának előkészítésére;
- a szolgálat elvégzésére;
- a lelkésszel való szoros együttműködésre;

Szükség esetén az oktatás tömbösíthető.

Pedagógusként legyen képes:

- a sikeres kommunikációra az egyénnel és a társas közösségekkel;
- az egyházi ének ill. a zene-műveltségi terület tantárgyi rendszerében való eligazodásra;
- a tanulók személyiségének diagnosztizálására, ez alapján a differenciált fejlesztésre;
- a tehetségek és a lemaradók, különös bánásmódban részesülők sajátos fejlesztésében;
- a tanulók egészséges testi, lelki, szellemi képességeinek kimunkálására.

A fogadó gyülekezet ill. iskola írásban értékeli a hallgató tevékenységét. A hallgató beszámolót készít, elemzi és értékeli a szerzett tapasztalatokat.

SAZAKIRODALOM:

- Lásd: a szaktárgyak leírásánál

Tantárgy kódja PK EN1403; PK EL1403 PK EN1404; PK EL1404 PK EN1405; PK EL1405			Tantárgy neve VEZÉNYLÉSI GYAKORLAT I. VEZÉNYLÉSI GYAKORLAT II. VEZÉNYLÉSI GYAKORLAT III.		
Tantárgy felelőse Hargita Péter Árpád			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	15	1	2	Előadás	Vizsga
V.	15	1	2	Szeminárium	Évközi jegy
VI.	30	2	3	Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Kipróbálni, gyakorolni és készséggé fejleszteni a karvezetés órán tanultakat. Fontos, hogy a hallgatók nagyobb csoport előtt is vezénylési gyakorlatot és tapasztalatot szerezzenek. A tantárgy keretein belül van lehetőség a nagykórus vezénylésére is.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Az órán a hallgatónak kell betanítani és irányítani a többi hallgatóból álló énekkart.

Meg kell ismerkedniük az:

- énekkarszervezés,
- beénekeltetés,
- hangadás,
- szólampróbázás,
- betanítás folyamatának megtervezése,
- próbarend kialakításának gyakorlati elemeivel.

A karvezetés tárgyra épülve a tanult kórusművek vezénylése: világi és egyházi kórusok témakör, ünnepkör, stílus szerinti csoportosításban.

SZAKIRODALOM:

- Párkai István: *A kórusvezénylés alapjai*. 1970.
- Kardos Pál: *Kórusnevelés – Kórushangzás*. Zeneműkiadó, Budapest, 1977.
- Kaposi Gergely: *Kórusépítés–karvezetés. Gondolatok karvezetőknél, kórustagoknak*. Alterra Kiadó, Budapest, 2008.
- Aktuális kották
- Vásárhelyi Zoltán: *Az énekkari vezénylés módszertana*. Zeneműkiadó, Budapest, 1965.

Tantárgy kódja PK EN1401; PK EL1401			Tantárgy neve KÓRUSKÍSÉRET		
Tantárgy felelőse Hargita Péter Árpád			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	15	1	1	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Gyakran tapasztalható, hogy a karvezető csak a kórusral foglalkozik, és a kíséretet nem ismeri. A kóruskíséret tanegység ezt a kompetenciahiányt kívánja megszüntetni.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Continuó-szerű kísérek. A „kíséret” mint a kórus egyenrangú partnere. Az együttjáték gyakorlása, dinamikai és regisztrációs kérdések tisztázása. Az énekkari repertoár leggyakrabban előadott művei hangszeres kíséreteinek megismertetése különös tekintettel a magyar református kórusrepertoárra.					
SZAKIRODALOM: ▪ Gárdonyi Zoltán: <i>Szívemnek kösziklája</i>. Egyházi Kórusművek I. Református Egyházzenei Munkaközössége, Budapest, 1998. ▪ Gárdonyi Zoltán: <i>Magasztaló ének</i>. Egyházi Kórusművek II. ReZEM. Budapest, 2001. ▪ Arany Sándor: <i>Magyar Zsoltárok</i>. Református Zsinati Sajtóosztály, Budapest, 1979. ▪ Kodály Zoltán: <i>Magyar mise</i>. 1966.					

Tantárgy kódja PK EN1402; PK EL1402			Tantárgy neve ORGONAREPERTOÁR-ISMERET		
Tantárgy felelőse Dr. Méhes Balázs			Tárgyfelvételi előfeltétel –		Vizsgajelentkezési előfeltétel –
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy általános célja, hogy megismertesse az orgonairodalom korszakait, műfajait, jelentősebb alkotóit és azoknak műveit. Ismertesse meg a hallgatókat az orgona liturgikus alkalmazásának múltjával, és ezáltal segítsen az orgonaművek istentiszteleti használatának megválasztásában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Az orgona liturgikus szerepének tisztázása.

Az orgonazene kezdetei. Fundamentum könyvek tanulságai. Girolamo Frescobaldi és hatása. Jan Pieterszoon Sweelinck tevékenysége. Samuel Scheidt alkotásai. A francia klasszikus orgona műfajai és szerzői. Ibériai és spanyol orgonazene. Az észak-német iskola és Dietrich Buxtehude művészete. Johann Sebastian Bach orgonaművei. Pachelbel és a délnémet orgonás hagyományok. Angol orgonazene. Mozart művei és korának hangszerei, illetve zeneautomatái. A német romantika mesterei. César Franck és a szimfonikus orgona. A XX. század francia orgonistái. Magyar szerzők orgonaművei.

SZAKIRODALOM:

- Karasszon Dezső: *Bevezetés a magyar református egyházzene világába*. Kálvin Kiadó, Budapest, 2008, 103–117.
- Jon Laukvik: *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis – Orgel und Orgelspiel im Barock und in der Klassik*. Carus Verlag, 1989.
- Jon Laukvik: *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis – Teil 2, Romantik*. Carus Verlag, 2002.
- Jon Laukvik: *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis – Teil 3, Die Moderne*. Carus Verlag, 2014.
- Willi Apel: *Geschichte der Orgel- und Klaviermusik bis 1700*, közr. Siegbert Rampe, Bärenreiter Verlag Kassel 2004.

SZAKDOLGOZAT ÉS ZÁRÓVIZSGA

Tantárgy kódja PK ENZ001; PK ELZ001 PK ENZ002; PK ELZ002 PK ENZ003; PK ELZ003			Tantárgy neve SZAKDOLGOZATI KONZULTÁCIÓ I. <i>Kritériumfeltétel</i> SZAKDOLGOZATI KONZULTÁCIÓ II. <i>Kritériumfeltétel</i> SZAKDOLGOZATI ZÁRÓ KONZULTÁCIÓ <i>Kritériumfeltétel</i>		
Tantárgy felelőse Dr. Méhes Balázs			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	0	0	0	Előadás	Vizsga
V.	0	0	0	Szeminárium	Évközi jegy
VI.	0	0	10	Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A választott szakdolgozati témában való elmélyülést segíti a kurzus az oktatóval való egyéni konzultációk segítségével.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók az oktatóval egyeztetett szakdolgozati témaválasztást követően ütemterv szerint készítik el szakdolgozatukat, melyben a tudományos igényesség mellett törekednek a katechetikai vonatkozásokra és a formai követelményekre (lásd: a szakdolgozati útmutatóban). A szakdolgozat elkészítésére a KRE TVSZ ad további szempontokat.					
SZAKIRODALOM: ▪ Kijelölt és kutatott szakirodalom.					

Tantárgy kódja PK ENZ004; PK ELZ004			Tantárgy neve ZÁRÓKÁNTORIZÁLÁS ÉS ZÁRÓKONCERT		
Tantárgy felelőse Dr. Méhes Balázs			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	0	0	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A képzés ideje alatt elsajátított ismeretek, megszerzett kompetenciák istentisztelet és koncert keretében megvalósuló mérése.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: • Vasárnapi főistentisztelet teljes zenei anyagának vezetése korálokkal, hangszeres tételekkel. • A diákhangversenyen mind orgonából, mind karvezetésből különböző stíluskorszakból származó művek előadása szükséges.					
SZAKIRODALOM: ▪ Lásd a korábbi ide vonatkozó tantárgyleírások szakirodalmát.					

Tantárgy kódja			Tantárgy neve		
PK SZV			SZABADON VÁLASZTHATÓ TANEGYSÉG		
PK SZV			SZABADON VÁLASZTHATÓ TANEGYSÉG		
PK SZV			SZABADON VÁLASZTHATÓ TANEGYSÉG		
PK SZV			SZABADON VÁLASZTHATÓ TANEGYSÉG		
PK SZV			SZABADON VÁLASZTHATÓ TANEGYSÉG		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			–		–
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga
V.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
V.	30	2	2	Gyakorlat	Minősített aláírás
V.	30	2	2	Labor	Aláírás
V.	15	1	1		
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:					
Az Intézmény, ill. az Intézetek és a szakmai csoportok által intézményi szinten felkínált szabadon választható tanegységek teljesítése által a hallgató képzési ideje alatt kapcsolódó, kiegészítő ismereteket, kompetenciákat szerezhethet pedagógiai, pszichológiai, további teológiai, egyházzenei, zenei, katechetikai, irodalmi, nyelvészeti, szociológiai, társadalompolitikai stb. területeken, esetlegesen idegen nyelvi ismereteit bővítheti.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
Lásd az adott féléveknél az intézményi szintű szabadon választható kurzusok meghirdetésénél.					
SZAKIRODALOM:					
• Lásd az adott félévek tárgyleírásainál.					